

Bestemmingsplan Heusden Buitengebied

V A S T G E S T E L D

BügelHajema

Plek voor ideeën

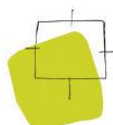
Bestemmingsplan Heusden Buitengebied

V A S T G E S T E L D

Inhoud

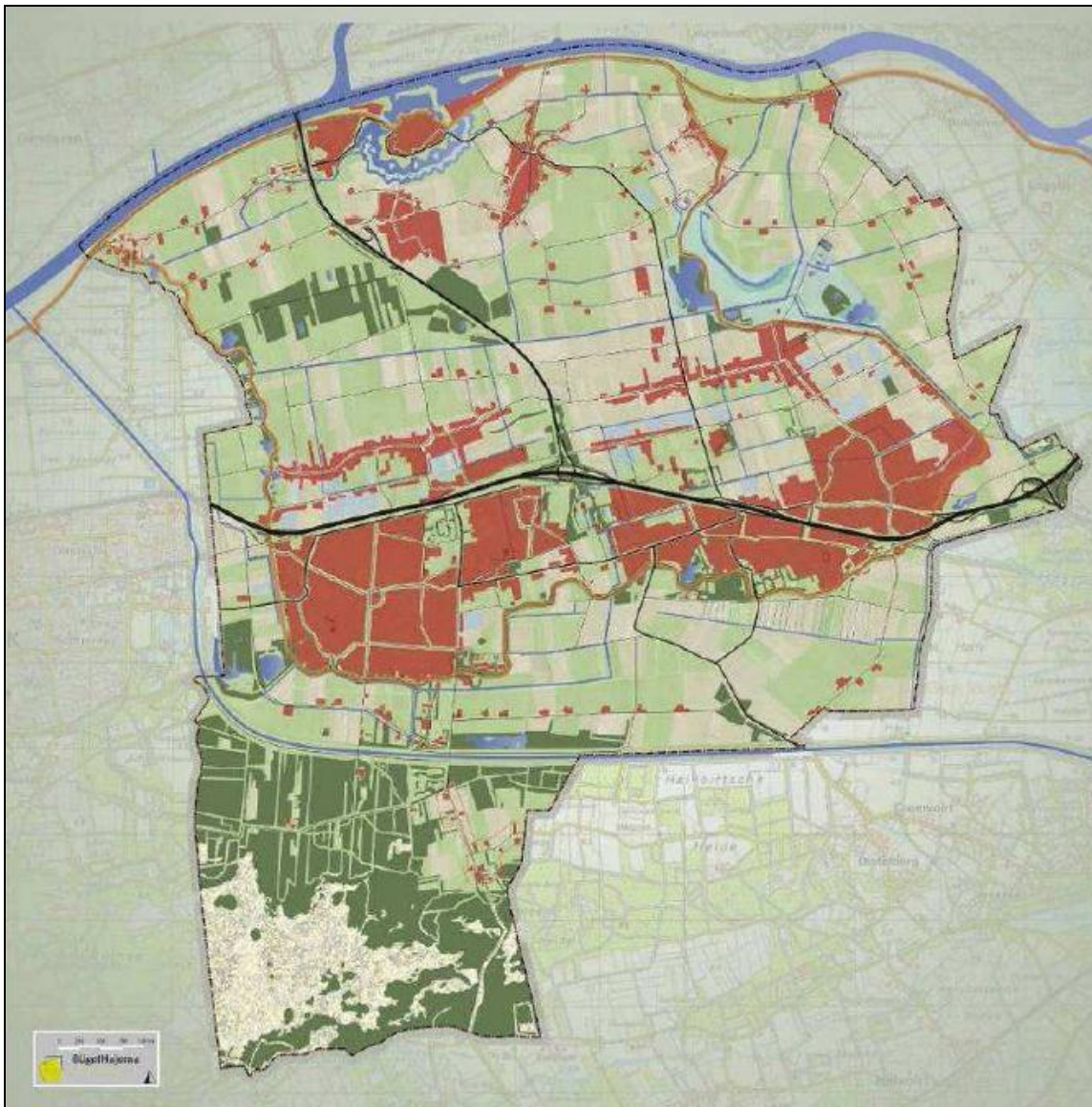
Toelichting en bijlagen
Regels en bijlagen
Verbeelding

22 oktober 2014
Projectnummer 099.00.01.22.00

Ideeën voor een plek

Overzichtskaart

Toelichting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	9
1.1	Aanleiding	9
1.2	Doelstelling	9
1.3	Plangebied	10
1.4	Geldende bestemmingsplannen	11
1.5	Ontwikkelingswensen	11
1.6	PlanMER	12
1.7	Leeswijzer	13
2	Beleidskader	15
2.1	Provinciaal en regionaal beleid	15
2.2	Gemeentelijk beleid	21
3	Ruimtelijke analyse	23
3.1	Landschap en cultuurhistorie	23
3.1.1	De ondergrond	23
3.1.2	Archeologische en cultuurhistorische waarden	24
3.1.3	Het huidige landschap	26
3.2	Natuur	26
3.3	Water	28
3.4	Landbouw	33
3.5	Wonen	34
3.6	Bedrijven	35
3.7	Maatschappelijke- en overige voorzieningen	35
4	Uitvoerings-aspecten	37
4.1	Bodem	37
4.2	Geluid	37
4.3	Geurhinder	38
4.4	Luchtkwaliteit	39
4.5	Externe veiligheid	40
4.6	Kabels en leidingen	43
5	Juridische planopzet	45
5.1	Inleiding	45
5.2	Ontwikkelingsvisie	45
5.3	Wijze van bestemmen	47
5.3.1	De verbeelding van de kaart	47
5.3.2	Bestaande situatie en ontwikkelingsmogelijkheden	48
5.4	Inleidende regels	48
5.4.1	Begrippen	48
5.4.2	Wijze van meten	48

5.5	Agrarische bestemmingen	49
5.6	Natuur en bos	56
5.7	Water	57
5.8	Wonen	58
5.9	Bedrijven en voorzieningen	58
5.10	Recreatie en sport	60
5.11	Verkeer	60
5.12	Archeologie en cultuurhistorie	60
5.13	Kabels en leidingen	61
5.14	Algemene regels	61
6	Uitvoerbaarheid	63
6.1	Handhaving	63
6.2	Economische uitvoerbaarheid	63
6.3	Planschade	65
6.4	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	65

Bijlagen

Inleiding

1.1

Aanleiding

De gemeente Heusden heeft besloten tot een integrale herziening van het Bestemmingsplan Heusden Buitengebied. Hiervoor bestaan meerdere aanleidingen:

- de geldende bestemmingsplannen Buitengebied op een lijn brengen (harmonisatie);
- verwerking van de Verordening ruimte Noord-Brabant 2012 (waaronder de integrale zonering uit het Reconstructieplan) en de provinciale Structuurvisie;
- de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), waarin de actualisatieplicht is opgenomen. Bestemmingsplannen mogen niet ouder zijn dan tien jaar. Daarnaast vereist de wet dat bestemmingsplannen conform SVBP2008 zijn en digitaal raadpleegbaar.

Om deze redenen heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heusden besloten tot een integrale herziening van het Bestemmingsplan Heusden Buitengebied.

1.2

Doelstelling

In eerste instantie regelt het plan het bestaande legale gebruik door middel van bestemmingen die het huidige en/of gewenste gebruik bevestigen en op grond waarvan direct een omgevingsvergunning kan worden verleend. De gemeente Heusden streeft naar het verminderen van de regeldruk. Daarom is kritisch gekeken naar de toepassing van afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden. Indien mogelijk zijn deze in de nieuwe regelgeving opgenomen. Voor zover het echter verantwoord is om bouw en gebruiksmogelijkheden direct (bij recht) toe te laten, is van die mogelijkheid gebruikgemaakt.

Ontwikkelingsvisie buitengebied

De gemeente Heusden heeft naast het bestemmingsplan een integrale Ontwikkelingsvisie opgesteld voor het buitengebied. Deze is op 20 juli 2010 door de gemeenteraad vastgesteld.

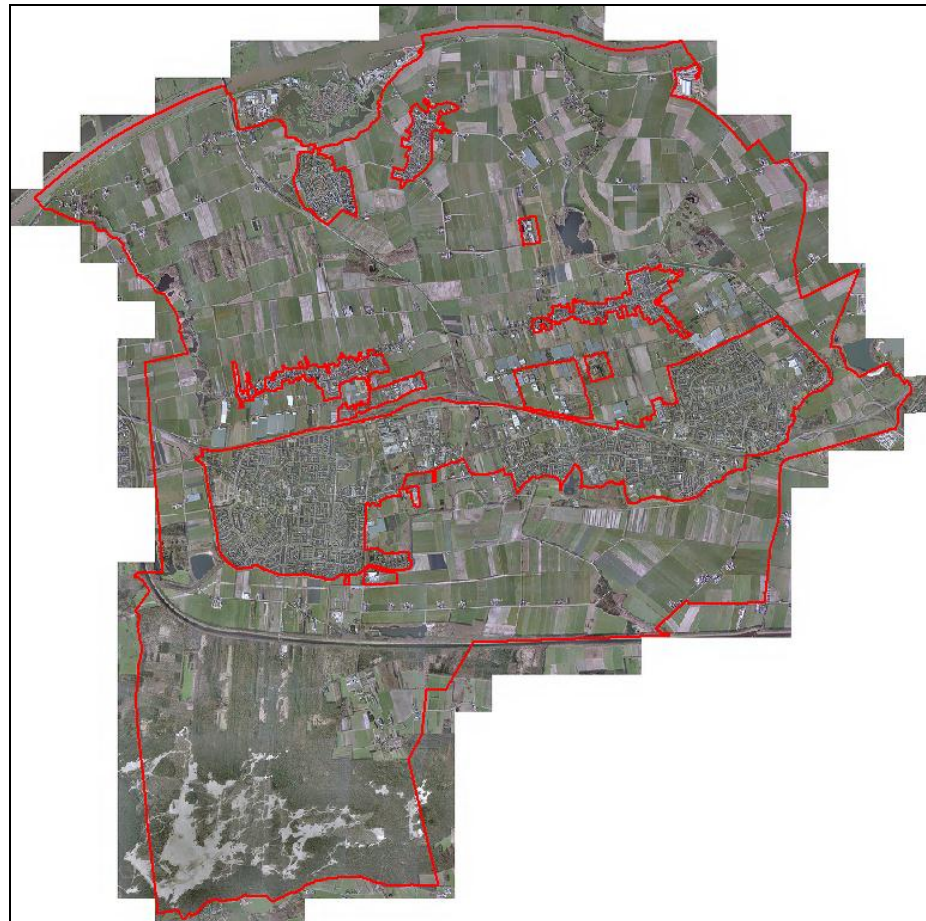
Het bestemmingsplan legt de bestaande legale situatie vast. De Ontwikkelingsvisie heeft tot doel een duidelijke en actuele visie te formuleren op het plangebied. Deze biedt het kader om de 'onbekende toekomst' af te wegen en deze

via buitenplanse procedures (projectplan) te verwezenlijken. In het document zijn de voorgestane ontwikkelingen voor de komende 10 - 15 jaar in het plangebied in samenhang met elkaar beschreven en verwerkt tot een Ontwikkelingsvisie. De visie heeft een ruimtelijk kaartbeeld in de vorm van een kaart 'Functionele zonering' en een kaart 'Landschappelijke zonering'. In een aantal wijzigingsbevoegdheden is de koppeling gelegd met deze Ontwikkelingsvisie buitengebied. In paragraaf 5.2 wordt nader ingegaan op de ontwikkelingsvisie buitengebied.

1.3

Plangebied

Het plangebied bestaat uit het buitengebied van de gemeente Heusden met uitzondering van de kernen en bedrijventerreinen.

Globale begrenzing plangebied

1.4

Geldende bestemmingsplannen

In het plangebied zijn tot dusver de volgende (overkoepelende) bestemmingsplannen van kracht:

Bestemmingsplan	Vastgesteld	Goedgekeurd
Bestemmingsplan Buitengebied (Heusden)	16 april 1996	8 november 1996
Bestemmingsplan Buitengebied (Vlijmen)	22 april 1991	10 december 1991
Bestemmingsplan Buitengebied (Drunen)	19 juni 1987	5 februari 1988
Bestemmingsplan Elshout	6 juli 2004	1 februari 2005
Bestemmingsplan Haarsteeg	11 november 2003	15 juni 2004
Bestemmingsplan Buitengebied (Vught)	25 juni 1992	14 september 1982
Bestemmingsplan buitengebied 1994 (Helvoirt)	19 december 1995	16 juli 1996
Bestemmingsplan Buitengebied 1973 Natuurgebieden	29 augustus 1975	5 januari 1977

Daarnaast gelden diverse partiële herzieningen, wijzigingsplannen en vrijstellingen.

1.5

Ontwikkelingswensen

Bij de voorbereiding van het bestemmingsplan is aan de bewoners en ondernemers in het buitengebied gevraagd om hun wensen ten aanzien van het bestemmingsplan kenbaar te maken. Velen hebben daarvan gebruik gemaakt. In totaal zijn er 130 verzoeken binnengekomen. Per geval is afwogen of de betreffende wens kan worden meegenomen in het bestemmingsplan. Toetsing heeft onder meer plaatsgevonden op de provinciale verordening en de ontwikkelingsvisie buitengebied. Meer ondergeschikte aanpassingen, die passen in de ontwikkelingsvisie buitengebied en in de provinciale verordening zijn zonder meer verwerkt. Voor meer ingrijpende ontwikkelingen, die ook passend zijn, is aan de initiatiefnemer een goede ruimtelijke onderbouwing gevraagd. Indien deze is ingediend en akkoord is bevonden, dan is ook deze ontwikkeling meegenomen bij recht. Indien de ontwikkeling nog niet volledig uitgewerkt is, is in een aantal gevallen een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Mensen wiens ontwikkelingswensen niet passen in het gemeentelijk en provinciaal beleid hebben bericht ontvangen waarom niet meegewerkt kan worden aan de ontwikkeling.

1.6

PlanMER

Gelet op de verplichtingen van de Wet milieubeheer (Wm) is ook een **planm.e.r.** (Milieueffectrapportage) opgesteld als onderbouwing van het bestemmingsplan. Dit heeft vooral te maken met de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt voor bestaande (intensieve) veehouderijen. Daarbij is niet uitgesloten dat drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. worden overschreden. Daarom is het opstellen van een planMER verplicht. In het planMER wordt vooral ingegaan op de milieueffecten van de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan.

Het MER heeft tot doel het milieubelang volwaardig te laten meewegen bij de vaststelling van het bestemmingsplan om de maatregelen die (uiteindelijk) kunnen leiden tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu inzichtelijk te maken. De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de procedure voor het bestemmingsplan.

Voorafgaand aan het opstellen van het MER is de zogenoemde notitie Reikwijdte en detailniveau opgesteld. Deze notitie is tegelijk met het voorontwerpbestemmingsplan vrijgegeven voor de inspraak. Er zijn geen zienswijzen ingediend ten aanzien van de notitie Reikwijdte en detailniveau.

Het uitgewerkte planMER heeft samen met het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegen.

Tegelijkertijd is de commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) gevraagd om een toetsingsadvies uit te brengen over het uitgewerkte planMER in relatie tot het Bestemmingsplan Heusden Buitengebied. De commissie heeft op 13 september 2012 haar advies uitgebracht (rapportnummer 2690-18). Het advies is als bijlage 2 bij deze toelichting opgenomen. Bij het toetsingsadvies is ook een reactie van de gemeente bijgesloten, waarin is aangegeven wat er met het advies van de Commissie m.e.r. is gedaan (bijlage 1). Naar aanleiding van het toetsingsadvies is enerzijds het planMER aangevuld en zijn anderzijds de regels in het bestemmingsplan voor het bouwen van veestallen aangescherpt.

De uitkomsten van het planMER hebben op de volgende manier een rol gespeeld bij de inhoud van het bestemmingsplan:

De belangrijkste constatering uit het planMER was dat in cumulatieve zin negatieve effecten op omliggende Natura2000-gebieden in de verschillende alternatieven niet met zekerheid uitgesloten konden worden (met name vanwege mogelijke toename van ammoniakdepositie door uitbreiding en bouw van veestallen), terwijl dit op grond van de Natuurbeschermingswet wel noodzakelijk is.

Bij de individuele behandeling van de bouw van veestallen zal moeten worden voldaan aan de provinciale verordening stikstof en Natura2000, waardoor er

geen sprake zal zijn van negatieve effecten. Niettemin moet op grond van jurisprudentie ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan al gegarandeerd zijn dat er geen sprake zal zijn van negatieve effecten.

Om die reden zijn in het bestemmingsplan regels opgenomen die garanderen dat er geen sprake kan zijn van toename van de ammoniakdepositie in omliggende Natura2000-gebieden.

Ook op andere milieuthema's kan er sprake zijn van negatieve effecten bij schaalvergroting van agrarische bedrijven danwel uitbreiding of nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven, met name op het gebied van landschap/-cultuurhistorie en verkeersveiligheid.

Deze ontwikkelingsmogelijkheden zijn alleen aanwezig bij toepassing van afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden in het bestemmingsplan. Op basis van de resultaten van dit planMER wordt geadviseerd om bij toepassing van deze bevoegdheden voorwaarden op te nemen, die negatieve effecten op genoemde thema's kunnen voorkomen.

Het (aangevulde) planMER is als separate bijlage bij het bestemmingsplan opgenomen.

1.7

Leeswijzer

De toelichting van het bestemmingsplan bestaat uit de volgende hoofdstukken:

- in hoofdstuk 2 volgt kort het belangrijkste beleidskader voor het buitengebied;
- in hoofdstuk 3 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied. De historische ontwikkeling, de belangrijkste karakteristieken en de bestaande ruimtelijke situatie staan daarbij centraal;
- de uitvoeringsaspecten die gerelateerd zijn aan de gewenste ontwikkelingen komen aan bod in hoofdstuk 4;
- de juridische planopzet wordt behandeld in hoofdstuk 5. Hierin worden de gewenste ontwikkelingen vertaald in een juridisch-planologische regeling. Daarmee vormt dit hoofdstuk een toelichting op de planregels;
- vervolgens komt in hoofdstuk 6 de uitvoerbaarheid van het plan aan bod. Hierbij wordt aandacht besteed aan zowel de economische als maatschappelijke uitvoerbaarheid. Onder het laatste vallen inspraak en overleg.

2.1

Provinciaal en regionaal beleid

Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant

Op 1 januari 2011 is de Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant in werking getreden. Provinciale Staten hebben deze op 1 oktober 2010 vastgesteld. De structuurvisie is opgebouwd uit twee delen (A en B) en een uitwerking.

Deel A

Deel A bevat de hoofdlijnen van het beleid. Hierin heeft de provincie haar belangen gedefinieerd en ruimtelijke keuzes gemaakt. Deze belangen en keuzes zijn gebaseerd op trends en ontwikkelingen. Ook beschrijft de provincie vanuit welke filosofie ze haar doelen wil bereiken. Die is: 'samenwerken aan kwaliteit'. De provincie realiseert haar doelen op vier manieren: door regionaal samen te werken, te ontwikkelen, te beschermen en te stimuleren.

Deel B

In deel B beschrijft de provincie vier ruimtelijke structuren: de groenblauwe structuur, het landelijk gebied, de stedelijke structuur en de infrastructuur.

Voor iedere structuur formuleert de provincie ambities en beleid. Per beleidsdoel is aangegeven welke instrumenten de provincie inzet om haar doelen te bereiken.

Op de structurenkaart van de structuurvisie zijn voor het buitengebied van Heusden vooral de volgende zones van belang:

Kerngebied groenblauw

Het kerngebied groenblauw bestaat uit de ecologische hoofdstructuur inclusief de (robuuste) ecologische verbindingzones en waterstructuren zoals beken en krekken. Deze waterstructuren zijn nagenoeg geheel gebaseerd op de Kaderrichtlijn Water en de waterlopen met de functie Waternatuur uit het Provinciaal Waterplan 2010-2015.

In Heusden vallen de Natura 2000-gebieden 'Vlijmens Ven, Moerputten en Bosche Broek' en de 'Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen' onder het kerngebied groenblauw, alsmede de EHS-gebieden Hooibroeken en Haarsteegs Wiel. Ook de ecologische verbindingen en de gebieden voor watersysteemherstel vallen onder het kerngebied groenblauw.

Deze gebieden hebben de hoofdfunctie natuur. De gebieden binnen de EHS waar de natuurwaarden afhankelijk zijn van de hydrologische situatie krijgen

bijzondere aandacht. Rondom deze natte natuur liggen hydrologische beschermingszones, de zogenaamde attentiegebieden EHS.

Het ruimtelijke beleid is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten. Er is geen ruimte voor (grootschalige of intensieve) ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstellingen voor de EHS en beheer/herstel van de waterstructuren. Bestaande functies en bestaand gebruik binnen de groenblauwe kern worden gerespecteerd.

Voor de ontwikkeling van functies binnen de groenblauwe kern gelden de EHS-spielregels, zoals die door het Rijk/IPO zijn afgesproken: het “nee, tenzij”-principe met toepassing van het compensatiebeginsel en met mogelijkheden voor de zogenaamde herbegrenzing en saldobenadering. De ontwikkeling van extensieve recreatie die zich richt op de beleving van natuurgebieden, is goed mogelijk. De ontwikkeling moet wel passen binnen de natuurdoelstellingen van het gebied en bijdragen aan de versterking van de aanwezige natuur- en landschapswaarden.

Groenblauwe mantel

De groenblauwe mantel bestaat overwegend uit gemengd landelijk gebied met belangrijke nevenfuncties voor natuur en water. Het zijn meestal gebieden grenzend aan het kerngebied natuur en water die bijdragen aan de bescherming van de waarden in het kerngebied. De beheergebieden EHS liggen binnen de groenblauwe mantel. Ook de groene gebieden door én nabij de stedelijke omgeving zijn onderdeel van de groenblauwe mantel.

De waarden in de groenblauwe mantel zijn vaak gekoppeld aan landschapselementen (zoals houtwallen en heggen), het watersysteem (zoals de aanwezigheid van kwel) en het voorkomen van bijzondere planten en dieren.

Binnen de groenblauwe mantel is de agrarische sector een grote en belangrijke grondgebruiker. Het is nodig deze positie te behouden en/of een ontwikkeling in grondgebonden agrarisch gebruik te bevorderen. Er zijn ook diverse recreatieve en toeristische bedrijven binnen de groenblauwe mantel aanwezig.

Het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, water (-beheer) en landschap is een belangrijke opgave. Waar mogelijk zet de provincie in op herstel van de kwelstromen.

Nieuwe ontwikkelingen binnen de groenblauwe mantel zijn mogelijk, als deze bestaande natuur-, bodem- en waterfuncties respecteren of bijdragen aan een kwaliteitsverbetering van deze functies of het (cultuurhistorisch waardevolle) landschap. De versterking van de binnen de groenblauwe mantel aanwezige leefgebieden voor plant- en diersoorten vraagt daarbij specifieke aandacht. Het beleid is erop gericht dat de belevingswaarde en de recreatieve waarde van het landschap toeneemt.

Een (verdere) ontwikkeling van kapitaalintensieve functies, zoals stedelijke ontwikkelingen, (bezoekers)intensieve recreatie en concentratiegebieden voor intensieve landbouwfuncties zijn strijdig met de doelen die in de groenblauwe mantel worden nagestreefd. De ontwikkelingsmogelijkheden voor deze intensievere functies zijn dan ook beperkt.

In de groenblauwe mantel biedt de provincie ruimte aan de groeiende vraag naar “diensten” die het landelijke gebied aan de samenleving kan bieden. Agrarisch natuurbeheer, groene- en blauwe diensten, vormen van agrarische verbreding die zijn gericht op de beleving van rust en ruimte, energiewinning met een directe koppeling aan de agrarische bedrijfsvoering, zonne-energie en de ontwikkeling van met name grondgebonden melkveehouderijen zijn als economische drager in dit gebied gewenst.

Een verdere intensivering van in de groenblauwe mantel voorkomende agrarische bedrijvigheid is niet wenselijk. Daarom worden er beperkingen gesteld aan het gebruik van teeltondersteunende voorzieningen. De ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij worden gerespecteerd.

Recreatieve ontwikkelingen, met name op bestaande locaties (bijvoorbeeld vrijkomende agrarische bedrijfslocaties) zijn mogelijk, zeker als daarmee een bijdrage wordt geleverd aan de versterking van natuur, water en landschap.

Gemengd landelijk gebied:

In het gemengde landelijk gebied is naast ruimte voor de land- en tuinbouw ook ruimte voor de ontwikkeling van niet-agrarische functies, zoals toerisme, recreatie, kleinschalige bedrijvigheid, zorgfuncties et cetera. Dit kan door verbreding van agrarische activiteiten maar ook als zelfstandige functie, met name op vrijkomende locaties. Rondom steden, dorpen en natuur is er in de meeste gevallen feitelijk sprake van een gemengde plattelandseconomie. In de gebieden rondom steden en dorpen is daarbij meer ruimte voor de ontwikkeling van functies die zich richten op de inwoners van die kernen, in de gebieden rondom de groenblauwe structuur is de ontwikkeling van functies meer afgestemd op het ondernemen in een groene omgeving en de versterking van natuur- en landschapswaarden.

Accentgebied agrarische ontwikkeling

Het oeverwallengebied aan de noordkant van het plangebied maakt onderdeel uit van het accentgebied ‘jonge rivierkleigebied van Geertruidenberg tot Ravenstein’. Dit gebied heeft een open karakter. De dominante agrarische sectoren hier zijn de akkerbouw en de (grondgebonden) rundveehouderij.

Het accentgebied agrarische ontwikkeling is hier aangegeven omdat deze gebieden worden gekenmerkt door mogelijkheden voor een meer dominante positie van de hier aanwezige landbouwsectoren. In deze gebieden ziet de provincie niet alleen ontwikkelingsmogelijkheden voor de aanwezige sector maar ook voor activiteiten die gelieerd zijn aan de in het gebied voorkomende agrarische sector mits daarmee een bijdrage wordt geleverd aan de duurzaamheidsdoelen. Het gaat daarbij onder andere om mogelijkheden voor samenwerking op het gebied van energie, mestverwerking, opslag en transport, verbouwing van producten en het centraliseren van kennis(ontwikkeling).

Verordening ruimte Noord-Brabant 2012

De provincie Noord-Brabant heeft in de Verordening Ruimte regels vastgelegd. Door de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het mogelijk een verordening als instrument in te zetten, waarmee Provinciale Staten regels stellen aan

de inhoud, toelichting of onderbouwing van bestemmingsplannen. Deze regels kunnen betrekking hebben op het hele provinciale grondgebied, delen of gebiedsgerichte thema's. Op grond van artikel 3.8, lid 6, van de Wro is de provincie bevoegd om gedurende zes weken na de vaststelling van het bestemmingsplan aan de gemeenteraad een reactieve aanwijzing te geven, die ertoe strekt dat de betrokken onderdelen van het bestemmingsplan geen deel van het vastgestelde bestemmingsplan blijven uitmaken, indien onderdelen in strijd zijn met het provinciaal belang, zoals de verordening ruimte.

Ruimtelijke kwaliteit en kwaliteitsverbetering van het landschap

De provincie wil de ruimtelijke kwaliteit van Brabant bevorderen. Dat betekent dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen een bijdrage dienen te leveren aan de kernkwaliteiten van Brabant en dat gemeenten bij ruimtelijke afwegingen het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toepassen. Ook wil de provincie dat de initiatiefnemer zorgt voor een kwaliteitsverbetering van het landschap om daarmee het verlies aan omgevingskwaliteit te beperken.

Stedelijke ontwikkeling en regionaal ruimtelijk overleg

Het provinciale beleid is al jaren gericht op het bundelen van de verstedelijking. Dit betekent dat het leeuwendeel van de woningbouw, de bedrijventerreinen, voorzieningen en bijbehorende infrastructuur moet plaatsvinden in de stedelijke concentratiegebieden (bestaand stedelijk gebied van de grotere kernen).

Ecologische hoofdstructuur

Het kerngebied natuur en water bestaat uit de ecologische hoofdstructuur met inbegrip van de ecologische verbindingzones en waterstructuren zoals beken en kreken. Dit kerngebied omvat de bestaande natuurgebieden, waaronder de Natura 2000-gebieden, en de gebieden die nog omgevormd moeten worden naar natuur en nu nog vaak in agrarisch gebruik zijn. Ter bescherming van de aanwezige waarden is bepaald dat deze strekken tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden.

Groen blauwe mantel

De groenblauwe mantel bestaat overwegend uit gemengd landelijk gebied met belangrijke nevenfuncties voor natuur en water. Het zijn meestal gebieden grenzend aan het kerngebied natuur en water die bijdragen aan de bescherming van de waarden in het kerngebied. In de groenblauwe mantel is de agrarische sector een grote en belangrijke grondgebruiker. Ook recreatieve en toeristische bedrijven zijn binnen de groenblauwe mantel aanwezig. Het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, water, waterbeheer en landschap is in de groenblauwe mantel een belangrijke opgave. Nieuwe ontwikkelingen binnen de groenblauwe mantel zijn mogelijk als deze bestaande functies respecteren of bijdragen aan een kwaliteitsverbetering van die functies.

Water

De Verordening ruimte bevat regels voor:

- regionale waterbergingsgebieden en reserveringsgebieden waterberging. Hierbij is het doel te zorgen voor behoud van het waterbergend vermogen, onder andere door beperkingen ten aanzien van bebouwing en ophoging van gronden;
- beschermingszones voor grondwaterwinningen voor de openbare drinkwatervoorziening (waterwingebied, 25- en 100-jaarszone en boringvrije zone);
- hoogwaterbescherming. Hierbij is het doel te zorgen voor bescherming van de primaire waterkering en tegengaan van activiteiten in de bodem rondom de aansluiting primaire waterkering die kunnen leiden tot het ondermijnen van de waterkerende functie. In het winterbed en de lange-termijnreservering winterbed is het doel te zorgen voor behoud van het stroomvoerend en bergend vermogen van de rivier, onder andere door beperkingen ten aanzien van bebouwing.

Aardkunde en cultuurhistorie

Met behulp van de Verordening ruimte wil de provincie aardkundig waardevolle gebieden en cultuurhistorische vlakken beschermen. De gemeenten hebben grote vrijheid om zelf vorm te geven aan de wijze van bescherming. Tevens zijn er specifieke beschermregels voor aangewezen cultuurhistorisch waardevolle complexen, zoals kloostercomplexen en oude landgoederen.

Agrarisch gebied

Het agrarisch gebied ligt buiten de groenblauwe structuur en het bestaat stedelijk gebied en biedt een multifunctionele gebruikruimte voor land- en tuinbouw, natuur, water, recreatie, toerisme en kleinschalige stedelijke functies. Land- en tuinbouw zijn daarbij de grootste ruimtegebruikers.

Intensieve veehouderij

Afzonderlijke regels zijn opgenomen voor de intensieve veehouderij. Deze regels zijn gekoppeld aan de integrale zonering uit de reconstructieplannen die in de verordening is overgenomen. De integrale zonering bestaat uit zogenaamde extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden.

Glastuinbouw

In de Verordening ruimte zijn ten behoeve van de glastuinbouw doorgroeigebieden en vestigingsgebieden begrensd. In deze gebieden dient de glastuinbouw in Brabant zich te concentreren. In de vestigingsgebieden zijn nieuwe glastuinbouwbedrijven toegestaan. In de doorgroeigebieden ligt de nadruk op verdere ontwikkeling van bestaande glastuinbouwbedrijven.

Niet-agrarische ontwikkelingen in het buitengebied

De Verordening ruimte geeft algemene regels voor een aantal niet-agrarische ontwikkelingen in het buitengebied. Algemeen uitgangspunt is dat gebruik gemaakt wordt van bestaande bebouwing, veelal vrijkomende agrarische bebouwing. De regels hebben betrekking op het wonen in het buitengebied, waaronder ook de ontwikkeling van ruimte-voor-ruimte kavels en kwaliteitsverbetering in bebouwingsconcentraties en landgoederen. Daarnaast zijn er regels voor diverse andere niet-agrarische ontwikkelingen.

In hoofdstuk 5 juridische planopzet wordt aangegeven hoe de regels uit de verordening verwerkt zijn in de planregels.

Gebiedsplan Wijde Biesbosch en Reconstructieplan De Meierij

Onder de projectnaam Revitalisering Landelijk Gebied wordt op regionaal niveau gewerkt aan een duurzame toekomst voor het Brabantse platteland. Het grondgebied van de gemeente Heusden valt in twee verschillende plannen: het Gebiedsplan Wijde Biesbosch en het Reconstructieplan De Meierij.

De gebiedscommissie voor de Wijde Biesbosch constateert in haar plan dat het gebied in grote lijnen nog vitaal is. De Wijde Biesbosch is een mooi en afwisselend gebied met fraaie landschappen, belangrijke natuurgebieden en een rijke cultuurhistorie. In het landelijke gebied is de landbouw sterk ontwikkeld: met name akkerbouw en (glas)tuinbouw, maar ook de melkveehouderij zijn goed vertegenwoordigd. Voor de toekomst is het van belang de vitaliteit van het gebied te behouden en waar mogelijk te vergroten. Hiervoor is het nodig maatregelen te nemen tegen wateroverlast, de teruglopende milieukwaliteit en de leefbaarheid in de kleine kernen. Verder is het van belang te investeren in de Ecologische Hoofdstructuur en ruimte te bieden voor recreatieve en toeristische voorzieningen.

De reconstructiecommissie voor De Meierij wil de typerende afwisseling van landbouwgebieden, rustige beekdalen en cultuurhistorisch waardevolle buurtschappen in deze regio behouden.

Daarvoor is het nodig de natuur-, water- en landschapsfuncties van de vele beken en beekdalen die het gebied kent, te herstellen. In en rond de vele bossen en natuurgebieden die het gebied kent, moeten aankopen gedaan worden om meer bos te krijgen. Bescherming vindt plaats door een aantal veehouderijbedrijven dat in de buurt van voor verzuring gevoelige bossen gelegen is, te verplaatsen of te beëindigen. Nieuwe natuur zal vooral in de beekdalen gerealiseerd worden. Daarnaast zullen op vele plaatsen ecologische verbindingzones gerealiseerd moeten worden, om daarmee grotere eenheden natuur met elkaar te verbinden.

Door het instellen van de Regionale Natuur- en Landschapseenheid (RNLE) Loonse en Drunense Duinen en de RNLE het Groene Woud wil de reconstructie-

commissie de aanwezige grootschalige natuurgebieden beschermen tegen verstedelijking en aanverwante grootschalige verstening. Om de recreatie te optimaliseren is het voorts van belang recreatieve routestructuren te versterken, kleinschalige recreatiebedrijven en agrotourisme uit te bouwen en de kwaliteit van bestaande dag- en verblijfsrecreatie te vergroten.

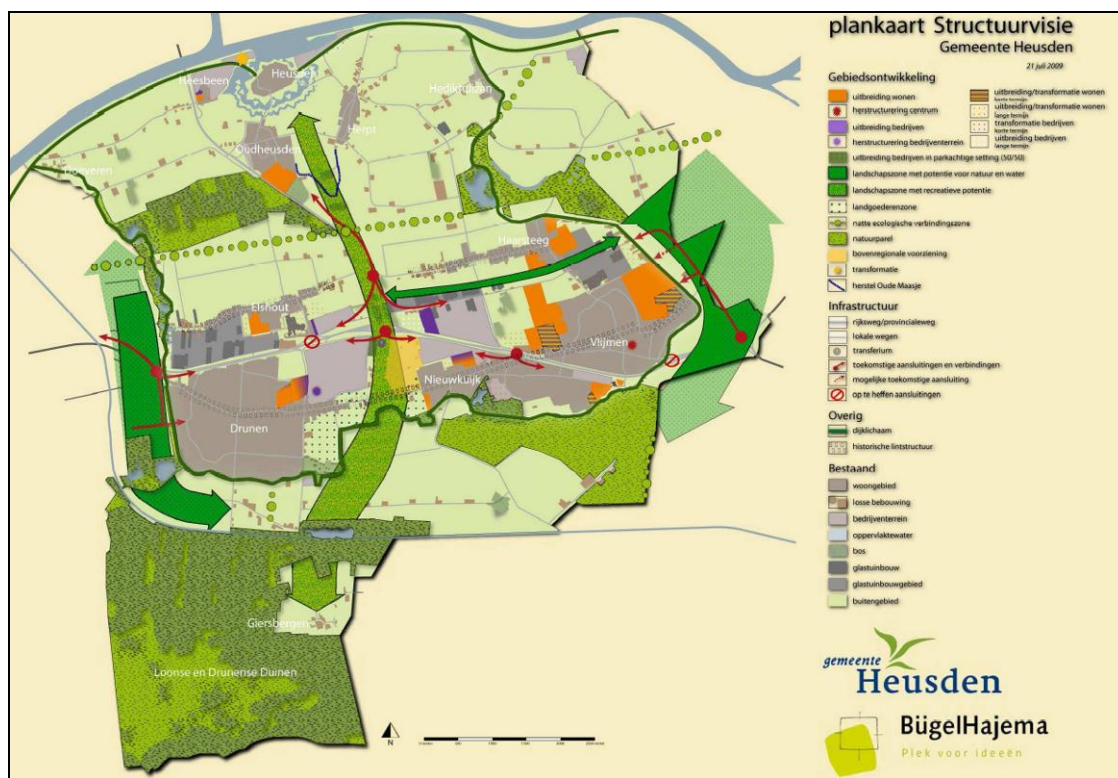
Ten aanzien van de intensieve veehouderijsector zijn de ontwikkelingsmogelijkheden vastgelegd in een zoneringskaart, waarbij zoals in ieder Reconstructieplan het onderscheid gehanteerd wordt in gebieden voor extensivering, verweving en landbouwontwikkeling. De consequenties hiervan voor de niet-grondgebonden bedrijven komen terug in de paragraaf Landbouw.

2.2

Gemeentelijk beleid

Structuurvisie

Op 21 juli 2009 is de Structuurvisie door de gemeenteraad van Heusden vastgesteld. Het doel van deze visie is het richting geven aan de gemeentelijke ambities voor de ruimtelijke ontwikkeling van de komende tien jaren.

Structuurvisie gemeente Heusden

Een ambitie is de wens om iets te bereiken. De gemeente Heusden heeft ambities op het gebied van landschap, natuur, woningbouw, infrastructuur, bedrijvigheid en glastuinbouw. En dat niet alleen, de gemeente wil dat

ontwikkelingen in onderlinge samenhang plaats hebben. Concentreren en versterken staan daarbij centraal.

Vanuit regionaal perspectief wordt gepleit voor behoud en versterking van de kernkwaliteiten van de landschappen. Natuurlijke of ecologische verbindingzones worden gerespecteerd en de cultuurhistorische betekenis van de dijk wordt versterkt.

Met betrekking tot natuur en landschap wordt invulling gegeven aan verschillende landschapszones, wenst men natuurparels en landgoederenzones te ontwikkelen. Hoogwaterberging en diverse natte ecologische verbindingzones zullen worden gerealiseerd en het Oude Maasje zal worden hersteld.

Met betrekking tot glastuinbouw wordt behoud van het bestaande areaal voorgestaan. Tevens worden nieuwe gebieden hiervoor aangewezen. Daarmee wordt invulling gegeven aan het provinciaal beleid.

R u i m t e l i j k e a n a l y s e

3

Dit hoofdstuk bevat een beschrijving van de functies, de waarden en belangen die in het plangebied aanwezig zijn. Het gaat om de functies natuur, water, landbouw, niet-agrarische bedrijvigheid, wonen, verblijfs- en dagrecreatie, maatschappelijke voorzieningen en infrastructuur. Ten eerste wordt de ondergrond (het landschap en de cultuurhistorie) beschreven.

3.1

Landschap en cultuurhistorie

Het landschap in de gemeente Heusden is het resultaat van een voortdurende wisselwerking tussen abiotische, biotische en menselijke ingrepen in de loop der eeuwen. De ondergrond was in eerste instantie bepalend voor de opbouw van het landschap. Later drukte de mens steeds meer zijn stempel op het landschap.

De beschrijving en de analyse in deze paragraaf zijn als volgt onderverdeeld:

- de ondergrond;
- archeologie en cultuurhistorie;
- het huidige landschap.

3.1.1

De ondergrond

Het zuidelijk gebied van de gemeente Heusden (grotweg het gebied ten zuiden van het bebouwingslint Elshout/ Haarsteeg) maakt onderdeel uit van het zandgebied; het noordelijk deel van de gemeente ligt in het rivierengebied van de Maas. Het zandgebied ligt op het zogenaamde Brabants Massief, waar door een kantelende beweging een stelsel van zuidoost-noordwest gerichte breuken is ontstaan. Langs deze breuken zijn delen van de aardkorst afgeschoven dan wel opgeheven. (horsten en slenken). Het zandgebied in de gemeente Heusden is gelegen in de zogenaamde Centrale Slenk.

De oorsprong van de huidige verschijningsvorm van het zandgebied ligt in de laatste ijstijd. In de koudste perioden van de laatste ijstijd -toen alles bevroren was en weinig vegetatie aanwezig was- had de wind vrij spel op de zandige bodem van het gebied. Ten noorden van het kanaal hebben zich door de wind dekzanden afgezet, waardoor daar een relatief grote zandrug is ontstaan. Ten zuiden van het Afwateringskanaal hebben enkele eeuwen van winderosie een reliëfrijk landschap doen ontstaan met hoge randwallen, forten, instuifheu-

vels, paraboolduinen en al dan niet vochtige uitgestoven laagten. Gezien deze grote verscheidenheid aan vormen en nog steeds actieve geologische processen is het gebied van de Loonse en Drunense Duinen aangeduid als zogenaamd GEA-object (aardwetenschappelijk belangwekkend object).

Het rivierengebied is -zoals de naam al zegt- ontstaan onder invloed van de rivier de Maas. Vooral na de laatste ijstijd is deze invloed enorm toegenomen en bepalend geweest voor de huidige verschijningsvorm van het landschap. De rivieren brachten een sedimentatieproces met zich mee, waarbij dicht bij de rivieren de zandige sedimenten werden afgezet en verder van de rivieren de lichtere kleideeltjes. De zandige sedimenten vormden in de loop der tijd langs de rivieren lichte verhogingen in het landschap: de oeverwallen. De klei-afzettingen klonken -vooral na verbetering van de ontwatering- in en werden laagten in het landschap: de rivierkommen. Door de lage ligging heeft in deze kommen plaatselijk ook veenvorming plaatsgevonden. Nadrukkelijk moet vermelden worden dat niet de Bergsche Maas verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van het rivierengebied maar de oorspronkelijk Oude Maas die door het gebied liep en waarvan nu nog tal van restanten te vinden zijn. De Bergsche Maas is pas aan het eind van negentiende eeuw gegraven.

3.1.2

Archeologische en cultuurhistorische waarden

Verdrag van Malta

Het Verdrag van Malta is een verdrag dat in 1992 werd ondertekend door alle lidstaten van de Raad van Europa. Eén van de doelstellingen van het Verdrag van Malta is de afstemming van het archeologisch belang met de ruimtelijke ordening. Daarom heeft de wetgever ervoor gekozen om de bescherming van het archeologisch erfgoed in te bedden in de ruimtelijke ordening. Hiervoor is de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) aangenomen, de wet waarmee onder andere de Monumentenwet 1988, Wet milieubeheer, de Woningwet en de Ontgrondingenwet zijn gewijzigd.

Het belangrijkste instrument is hierbij het gemeentelijke bestemmingsplan. Bouw- en andere werkzaamheden, waarbij ingrepen in de bodem plaatsvinden moeten immers aan het bestemmingsplan worden getoetst. Op grond van de Monumentenwet 1988 dient de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan rekening te houden met archeologische waarden en verwachtingen (Monumentenwet 1988 art. 38a). Hierin kunnen bepalingen zoals het overleggen van een rapport (het archeologisch vooronderzoek), vrijstellingsnormen, eventueel verbinden van voorschriften aan vergunning of ontheffing worden opgenomen. De manier waarop archeologie kan worden opgenomen in bestemmingsplannen staat beschreven in de Monumentenwet 1988.

Voor vier Brabantse gemeenten Haaren, Heusden, Loon op Zand en Vught is in opdracht van de Stichting Monumentenhuis Noord-Brabant een gemeentelijke

Archeologische waarden- en verwachtingenkaart en een Archeologische Beleidsadvies gemaakt¹.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Voor het plangebied gelden verschillende verwachtingswaarden. Voor deze gebieden zijn dubbelbestemmingen 'Waarde - Archeologie' opgenomen, om eventuele aanwezige waarden te beschermen.

De archeologische dubbelbestemmingen zijn niet zonder meer opgelegd op bouwvlakken, aangezien de kans daar aanzienlijk is dat deze gronden reeds verstoord zijn. De ondergrond is reeds geroerd ten tijde van het oprichten van de gebouwen en bouwwerken en dat de kans op het aantreffen van archeologische resten zeer klein is. Om die reden is de dubbelbestemming verwijderd van de bouwvlakken en van bestemmingen die reeds een intensieve bebouwing toelieten op basis van het vigerende bestemmingsplan, te weten: bedrijf, gemeind en wonen. Voor meer informatie wordt verwezen naar paragraaf 5.12.

Cultuurhistorie

In het plangebied komen verschillende beeldbepalende panden, gemeentelijke monumenten en rijksmonumenten voor. Op de Cultuurhistorische waardenkaart 2010 van de provincie Noord-Brabant zijn de bijzondere bouwkundige elementen en gebieden weergegeven voor het plangebied.

Veel cultuurhistorische elementen en structuren die gevormd zijn vóór 1850, zijn nu nog steeds duidelijk aanwezig en te herkennen. De ligging van deze elementen en structuren concentreert zich voornamelijk op de oeverwallen langs het Oude Maasje, rondom de Hooibroeken, op de zandrug tussen het bebouwingslint van Elshout/Haarsteeg en de Heidijk, in het Vlijmsch Ven, in de omgeving van Giersbergen en in de Loonse en Drunense Duinen.

Het gaat daarbij met name om gebieden met weinig veranderd slagenlandschap, open akkercomplexen, oude bossen, resterende heidevelden, forten en linies, dijken en dijkringen, wielen, eendenkooien, wegen en de oude Maaslopen (Maas en Oude Maasje) en het bebouwingslint van de Langstraat.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

- Bestaande cultuurhistorische waardevolle panden zijn voorzien van een aanduiding 'karakteristiek'.
- De Baardwijkse Overlaat en Loonse en Drunense Duinen zijn voorzien van een gebiedsaanduiding 'cultuurhistorisch vlak' waarmee het behoud en herstel van de cultuurhistorische waarden wordt geborgd.

¹ VESTIGIA BV, Rapportnummer: V834, definitief 2.2, d.d. 20/12/2011

3.1.3

Het huidige landschap

In het zuidelijk deel van de gemeente is met de Loonse en Drunense Duinen sprake van een sterk besloten landschap met enkele open ruimten. Dit natuurgebied is in de loop der tijd -door verlies van de landbouwkundige betekenis- grotendeels bebost geraakt.

Ten noorden van het afwateringskanaal 's-Hertogenbosch-Drongelen verandert het landschap sterk. Het gebied tussen het kanaal en de bebouwingsgrenzen van Drunen, Nieuwkuijk en Vlijmen ligt enigszins lager dan de omringende zandgronden. Deze zone functioneerde als de zogenaamde overlaat van de Dommel en enkele Brabantse 'zand' beken, en zorgden in vroegere tijden voor de afstroming van overtollig rivierwater ten zuiden van 's-Hertogenbosch naar de Maas. Het gebied kenmerkt zich door een grote openheid en wordt aan de noordzijde afgebakend door de Heidijk.

Tussen Heidijk en het bebouwingslint Elshout/Haarsteeg is het hoogste deel van de zandrug gelegen. Hier is sprake van een stedelijk landschap met het grootste woon- en werkgebied van de gemeente Heusden. Ten noorden van de A59 hebben zich intensievere vormen van agrarische activiteiten voorgedaan, zoals tuinbouw, glastuinbouw en zaad- en grasveredelingsbedrijven.

Ten noorden van Elshout/Haarsteeg verandert het landschap naar meer openheid met een voornamelijk agrarische functie.

De relatief grootschalige openheid van het riviergebied wordt soms doorbroken door enkele verspreid liggende woonkernen (Heusden, Doeveren, Oud-Heusden, Herpt en Hedikhuizen), enkele boscomplexen en bosschages, en laanbeplantingen langs de ontsluitingswegen.

Zeer typerend voor het gebied ten zuiden van de Oude Maas is het zogenaamde 'slagenlandschap'. Dit landschap is ontstaan als gevolg van ontginning van het veengebied. Deze ontginning begon vanuit de oeverwallen van de Oude Maas, wat de enige plek voor bewoning was binnen het moerassige gebied (Doeveren, Heesbeen, Oud-Heusden, Herpt en Hedikhuizen). Door sloten te graven werd het naar de Maas afhellende veengebied ontwatert en geschikt gemaakt voor akkerbouw. Zo ontstonden de noord-zuid verlopende stroken land, gescheiden door sloten, die nog herkenbaar zijn in het landschap van de gemeente Heusden. Doordat de ontwatering tot inklinking leidde, breidde de ontginning zich uit in zuidelijke richting. Op hoger gelegen plaatsen, die door de inklinking ontstonden, werden nieuwe nederzettingen gesticht (Elshout en Haarsteeg).

3.2

Natuur

Het grondgebied van de gemeente Heusden herbergt veel natuurwaarden. De Loonse en Drunense Duinen is een natuurgebied van formaat. De natuurwaar-

den zijn vooral gelegen in de oorspronkelijkheid en relatieve ongereptheid van (delen van) het gebied en het voorkomen van diverse landschappelijke eenheden.

Daarnaast ligt verspreid over de gemeente nog een aantal grotere en kleinere natuurgebieden, waaronder delen van het Vlijmensch Ven, Nieuwkuijsche Bosje, Nieuwe Wiel, Heidijk/Zeedijk met wielen, Hooibroeken met eendekooien, Haarsteegse Wiel, Zooislagen en enkele kleinere gebieden. Deze gebieden hebben zo hun eigen intrinsieke waarden en eigen verschijningsvorm. Tussen sommige gebieden bestaan duidelijke ecologische relaties; andere gebieden liggen meer geïsoleerd.

De natuurwaarden worden op twee wijzen beschermd: middels de soortenbescherming (Flora- en faunawet) en middels de gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet 1998).

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen, beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen of opzettelijk te verontrusten en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen. Voor de uitvoering van alle ruimtelijke plannen moet worden onderzocht welke natuurwaarden aanwezig zijn en of verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet zullen worden overtreden.

De beschermde gebieden bestaan uit de Ecologische Hoofdstructuur, de Natura 2000-gebieden (de Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden) en beschermde Natuurmonumenten, voorheen de Staatsnatuurmonumenten en beschermde Natuurmonumenten.

Het Natura 2000-gebied 'Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek' (Habitatrichtlijn) is voor een deel gelegen in het plangebied.

Het Vlijmens Ven, de Moerputten en het Bossche Broek vormen samen één gebied ten zuidoosten van Vlijmen. Hier gaat het beekdal van de Dommel over in het laagveengebied van de "Naad van Brabant". Door de ligging in deze overgangszone zijn in het gebied basenminnende water- moeras- en graslandvegetaties aanwezig. Het Vlijmens Ven is een kwelgebied waar kranswiervegetaties wordt aangetroffen in sloten. De Moerputten is een natuurreserveaat met een groot areaal aan blauwgrasland en elzenbroekbos. Het Bossche Broek is een moerassig gebied in de benedenloop van de Dommel, waar blauwgraslanden aanwezig zijn.

Het Natura 2000-gebied 'Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen' (Habitatrichtlijn) is voor een deel gelegen in het plangebied

De Loonse en Drunense Duinen is een groot stuifzandgebied. In dit gebied zijn dikke pakketten dekzand afgezet. Deze dekzanden zijn in de loop der tijd begroeid geraakt met bos, maar door houtkap en overbeweiding kon het zand weer gaan stuiven en ontstonden de huidige Loonse en Drunense duinen. Het stuifzandgebied wordt omringd door uitgestrekte naald- en eikenbossen die aan de zuidkant aansluiten op de Brand, een beekdal met alluviale bossen,

moeras en vennen. Enkele kilometers ten zuiden van het gebied liggen - geïsoleerd - de Leemkuilen. Dit gebied bevat vele gegraven plassen, omgeven door moerasbos.

In het kader van het planMER wordt nader onderzoek uitgevoerd naar de aanwezige soorten op grond van de Flora- en faunawet en wordt de gebiedenbescherming verder uitgewerkt.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

De bestaande natuurwaarden van de Natura 2000-gebieden en de EHS wordt bestemd als 'Bos' of 'Natuur'.

3.3

Water

Het Nationaal Waterplan (NWP) is het rijksplan voor het waterbeleid voor de periode 2009-2015. Het NWP beschrijft welke maatregelen genomen moeten worden om Nederland ook in de toekomst veilig en leefbaar te houden en om de (economische) kansen die water biedt te benutten.

Het vroegtijdig betrekken van de waterbeheerder en het meewegen van het waterbelang is, door middel van de Watertoets, per 1 juli 2008 verankerd in art. 3.1.6 lid 1 sub b van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

De watertoets is een overlegverplichting tussen initiatiefnemer en waterbeheerder(s) en geldt onder andere voor het vaststellen van een bestemmingsplan, of een wijzigings- en uitwerkingsplan als bedoeld in artikel 3.6 lid 1 sub a en b Wro. De watertoets omvat het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van de watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op even belangrijke wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundige relevante ruimtelijke plannen en besluiten.

Het Waterschap Aa en Maas en De Dommel en de betreffende gemeenten, waaronder gemeente Heusden hebben een Waterplan opgesteld op basis van de Europese Kaderrichtlijn Water, de 4e Nota Waterhuishouding, Nota Waterbeheer 21e eeuw, het Nationaal Bestuursakkoord Water en de Wet gemeentelijke watertaken, de waterbeheerplannen van de waterschappen en de beleidsnotitie 'ontwikkelen met duurzaam oogmerk' van het waterschap De Dommel. De gemeente is verantwoordelijk voor hemelwater, grondwater en afvalwater. Het waterplan is kaderstellend en hierin zijn 7 doelen geformuleerd:

- veerkrachtige duurzame (grond)watersysteem in 2015;
- optimaal functionerende waterketen in 2015;
- effectieve waterorganisatie;

- veilig en gezond watersysteem;
- optimale recreatie en educatie;
- water als ordenend principe;
- maximaal ontwikkeld waterbewustzijn en communicatie.

Het onderhavige plangebied is conserverend van aard. Er zullen geen ingrijpende veranderingen in het waterhuishoudingsstelsel als gevolg van dit bestemmingsplan plaatsvinden.

Watersysteem

De gemeente Heusden herbergt twee grote waterlopen en diverse kleine waterlopen en andere waterelementen. De Maas/Bergsche Maas in het noorden van de gemeente is de meeste opvallende waterloop. Deze rivier is gedeeltelijk van natuurlijke oorsprong en deels gegraven. Ze vormt de noordgrens van de gemeente en heeft een belangrijke functie in de waterhuishouding, de scheepvaart en de recreatievaart. Het Afwateringskanaal 's-Hertogenbosch-Drongelen is de andere grote waterloop. Deze verzorgt een belangrijk deel van de afwatering van het gebied ten zuiden van 's-Hertogenbosch en heeft daarmee de functie van het Vlijmensch Ven en de Baardwijkse Overlaat overgenomen. Het kanaal neemt in het watersysteem van de gemeente een tamelijk autonome positie in, ook in ecologisch opzicht.

De geohydrologische opbouw van de ondergrond van midden-oostelijk Noord-Brabant wordt bepaald door breukentektoniek. In de ondergrond van de Centrale Slenk komen twee watervoerende pakketten voor welke zijn gevormd in het Kwartair (Pleistoceen). Door de verschillende factoren die voor de afzettingen hebben gezorgd, zoals wind en smeltwater, heeft dit pakket een wisselende doorlatendheid. Op enkele plaatsen komen veen- en leemlaagjes voor die de doorlatendheid verminderen.

Regionaal gezien vindt er infiltratie plaats in de Loonse en Drunense Duinen. In de kern van dit gebied bereikt het infiltrerende regenwater de diepere watervoerende pakketten. Dit infiltratiewater komt in de laaggelegen zandgronden weer naar boven in de vorm van kwel. Dit kwelgebied bevindt zich globaal ten zuiden van de Hei- en Meerdijk. Tussen dit kwelgebied en het infiltratiegebied ligt het Afwateringskanaal en in hoeverre de aanleg van dit kanaal het systeem beïnvloedt, is onduidelijk. In het noorden van de gemeente Heusden treedt er kwel op vanuit de Maas/Bergsche Maas, welke bij hoge rivierwaterstand versterkt wordt.

Oppervlaktewater

Voor een bescherming van watergangen beschikt het waterschap over een Keur oppervlaktewater. Bescherming door middel van het bestemmingsplan wordt als een complementaire aanvulling van de keur gezien. Het bestemmen als 'Water' van de oppervlaktewateren in het bestemmingsplan biedt als voordeel dat belangen en eventuele beperkingen eerder en beter in beeld zijn. Belangrijke watergangen dienen door middel van het bestemmingsplan te worden beschermd. Dit geldt met name voor de primaire of hoofdwaterlopen, ook wel

leggerwatergangen genoemd. Ontwikkelingen die een negatieve invloed hebben op de waterkwaliteit en de natuurdoelstelling van voornoemde watergangen zijn in het plangebied (aanleg) vergunningsplichtig, zoals het bouwen en het uitvoeren van tal van werken en werkzaamheden (vergraven, egaliseren, dempen enzovoort).

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan
Watergangen zijn als zodanig bestemd.

Waterkwantiteit

Aandacht voor wateroverlast, veiligheid, waterkwaliteit en inrichting van watersystemen is vanaf de start van de ruimtelijke plan- en besluitvorming van groot belang om tot gewenste gezonde en duurzaam ingerichte watersystemen te komen. Het instrument “watertoets” biedt de mogelijkheid vroegtijdig te anticiperen op ruimtelijke ontwikkelingen door ruimtelijke plannen ondermeer te toetsen aan “hydrologische neutraliteit”. Hydrologisch neutraal ontwikkelen houdt in dat de ontwikkeling geen hydrologische achteruitgang ten opzichte van de Ausgangssituatie tot gevolg heeft. Er mogen geen hydrologische knelpunten worden gecreëerd voor de te handhaven en vastgelegde toekomstige landgebruikfuncties in het plangebied en het beïnvloedingsgebied. Voor alle ontwikkelingen die in dit bestemmingsplan bij recht zijn opgenomen is voldaan aan het hydrologisch neutraal ontwikkelen. Meer informatie hierover is terug te vinden in de ruimtelijke onderbouwing per ontwikkeling.

Waterberging

Enkele grote en minder grote gebieden worden aangeduid als reserveringsgebied voor waterberging. Het gaat hier op het gebied ten zuiden van Vlijmen en Nieuwkuijk, ten noorden van het Afwateringskanaal, en gebied ten noorden van Elshout en een gebied tussen Hedikhuizen en Haarsteeg. Deze reserveringsgebieden worden grotendeels ook aangemerkt als (natte) natuurparel.

Het is van belang om dit 'reserveringsgebied' ruimtelijk te beschermen om te voorkomen dat er ontwikkelingen plaatsvinden waardoor water niet geborgen kan worden en er extra schade optreedt. De exacte locatie, de vormgeving en de omvang van de waterbergingen evenwel zijn nog nader onderwerp van studie.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

De reserveringsgebieden zijn niet bestemd in het bestemmingsplan. Voor de natte natuurparels is een beschermingsregeling opgenomen.

Waterbescherming

Parallel aan de Maas bevindt zich de Maasdijk. De Maasdijk behoort tot het stelsel van de primaire waterkeringen die het achterliggende land beschermt tegen hoge waterstanden van grote buitenwateren -in dit geval de Maas- en is daarmee essentieel voor de veiligheid binnen en buiten het plangebied. Het is daarom van belang dat de primaire waterkering op een juiste wijze in het

bestemmingsplan wordt opgenomen. Deze kent een beschermingszone van 30 m en een buitenbeschermingszone van 20 m. In het bestemmingsplan is de beschermingszone van 30 m ter weerszijden van de dijk, gemeten vanuit de teen van de dijk, vastgelegd. Hierbinnen zijn ontwikkelingsmogelijkheden niet toegestaan, dan wel zeer beperkt.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Er is een beschermingszone van 30 m ter weerszijden van de dijk, gemeten vanuit de teen van de dijk, opgenomen in het bestemmingsplan.

Beleidslijn Grote Rivieren

In Heusden speelt bij het waterbeheer het aspect veiligheid een grote rol, met name de bescherming tegen rivierwater. Het kabinet heeft een pakket maatregelen vastgesteld dat de rivieren meer ruimte geeft: de Planologische Kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier. Hiermee krijgt het Nederlandse rivierengebied uiterlijk in 2015 een betere bescherming tegen hoogwater. Tegelijkertijd verbetert de ruimtelijke kwaliteit van het rivierengebied. Inmiddels heeft het kabinet de Beleidslijn grote rivieren vastgesteld. De Beleidslijn Grote Rivieren (2006) biedt meer mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen langs de grote rivieren, binnen de randvoorwaarden die een veilige afvoer en berging van het rivierwater waarborgen. Binnen het toepasingsgebied van de beleidslijn leidt een differentiatie van deelgebieden tot een onderscheid in twee regimes. Voor activiteiten die onder het 'bergend' regime vallen gelden rivierkundige randvoorwaarden, om de effecten op de afvoer of bergingscapaciteit van het rivierbed volledig te compenseren. Het 'stroomvoerende' regime biedt slechts de mogelijkheid om toestemming te geven aan riviergebonden activiteiten. Niet-riviergebonden activiteiten binnen dit regime zijn alleen mogelijk als er sprake is van het hergebruiken van bestaande gebouwen, of als er met rivierverruimingsmaatregelen 'per saldo meer ruimte' voor de rivier wordt geboden.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Er is een dubbelbestemming 'Waterstaat - Stroomvoerende regime' opgenomen voor de gronden vallend onder de Beleidslijn Grote Rivieren.

Howabo

In de stad 's-Hertogenbosch komen de beken Dommel en Aa samen. De stad ligt in feite in een waterdelta tussen de beken Dommel en Aa en de rivier de Maas. Vanaf de samenkomst van beide beken stroomt het water via de Dieze en spuisluis Crevecoeur naar de Maas. Tevens is er de mogelijkheid om het water van de Dommel en de Aa via het Drongelenskanaal op de Maas ter hoogte van Waalwijk af te voeren. Bij hoogwater op de Maas is de afvoercapaciteit via de Dieze en het Drongelenskanaal beperkt. De afvoeren van Dommel en Aa zijn dan niet of slechts deels af te voeren naar de Maas. Een enkele keer valt een hoge afvoer op de Maas samen met een extreme afvoer via de beken Dommel en de Aa. Bij het samenvallen van een piek op de Maas en op de beide beken, kan dit grote wateroverlast in en nabij 's-Hertogenbosch opleveren. Delen van

de stad kunnen dan onderwater komen. Om dit tegen te gaan is een aantal overheden gaan samenwerken onder de noemer HOWABO, hetgeen staat voor Hoogwateraanpak 's-Hertogenbosch.

De essentie van HOWABO is het tijdelijk bergen van water rondom de stad 's-Hertogenbosch zodat overlast in de stad zelf wordt tegengegaan. De waterberging vindt plaats in het buitengebied van de gemeenten 's-Hertogenbosch, Vught en Heusden. Dit bestemmingsplan maakt de waterberging planologisch mogelijk op het grondgebied van de gemeente Heusden. Absolute bescherming tegen hoogwater kan niet gegarandeerd worden. Wel zijn afspraken gemaakt over het beschermingsniveau. Dit betekent dat 's-Hertogenbosch beschermd is voor een hoogwatersituatie vanuit het regionale watersysteem met een kans van eens per 150 jaar. De wateroverlast treedt op als het waterpeil in de wateren rond 's-Hertogenbosch hoger stijgt dan 4,90 m boven NAP (Nieuw Amsterdams Peil). Op basis van modelberekeningen en met inachtnaam van reeds gerealiseerde opvangmogelijkheden voor water, is berekend dat in 2015 nog 4,5 miljoen kubieke m water geborgen moet kunnen worden in de omgeving van 's-Hertogenbosch om aan deze taakstelling te voldoen. Op langere termijn is vanwege klimaatveranderingen, veranderingen in de stromingspatronen in de Maas en mogelijke tegenvallers van berging stroomopwaarts in de stroomgebieden van de beken nog extra bergingscapaciteit nodig. Dit kan oplopen van minimaal 6,5 tot maximaal 10 miljoen kubieke m in 2050, dus 2,0 tot 5,5 miljoen kubieke m extra ten opzichte van de 4,5 miljoen kubieke m die al in 2015 klaar moet zijn. Het rapport Howabo is als separate bijlage aan het bestemmingsplan toegevoegd.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Het onderhavige bestemmingsplan maakt de in 2015 benodigde waterberging (4,5 miljoen kubieke m) mogelijk. De benodigde waterberging op langere termijn wordt met dit bestemmingsplan niet specifiek mogelijk dan wel onmogelijk gemaakt.

Riolering

De gemeente hanteert dat daar waar riolering moet worden vervangen het regenwater wordt afgekoppeld.

Relatie bestemmingsplan met KEUR

Voor een goede taakuitoefening beschikt het waterschap over een drietal keuren waarin regels met betrekking tot het beheer en onderhoud van waterkeringen zijn opgenomen. In deze keuren zijn gebods- en verbodsbepalingen opgenomen, evenals de mogelijkheid van ontheffing hiervan. Een juridische, planologische bescherming wordt echter niet in de keur of legger van het waterschap geregeld. Het bestemmingsplan vervult daarbij een belangrijke functie om de veiligheid zo goed mogelijk te garanderen en een duurzaam watersysteem in stand te houden.

3.4

Landbouw

Huidige situatie

Deze paragraaf beschrijft de situatie van de landbouw in de gemeente Heusden. Aan de orde komen de bedrijfsomvang, de agrarische bedrijfstypen, het oppervlak van de bedrijven en enkele bedrijfseconomische aspecten.

In het plangebied komen circa 50 glastuinbouwbedrijven voor en circa 150 agrarische bedrijven voor. Voor de inventarisatie van de grootte en het aantal bestaande agrarische bedrijven is gebruik gemaakt van het nge (Nederlandse Grootte Eenheid) als meeteenheid om de omvang van het agrarisch bedrijf te bepalen. Met behulp van de geldende agrarische milieuvergunning is de omvang van een agrarisch bedrijf te berekenen. In Nederland wordt een agrarisch bedrijf met een omvang van 50 nge of meer beschouwd als een volwaardig agrarische bedrijf. Een volwaardig agrarisch bedrijf wil zeggen een bedrijf met voldoende perspectief om een redelijk inkomen uit de landbouw te halen voor één volwaardige arbeidskracht. Als bedrijven kleiner zijn dan 50 nge wil dat nog niet zeggen dat deze bedrijven niet rendabel zouden zijn. In combinatie met een nevenactiviteit is het mogelijk een reëel agrarisch bedrijf uit te oefenen. Van vier van de agrarische bedrijven is de omvang niet bekend. Het gemiddelde aantal nge's per bedrijf in het plangebied is 86 nge. In het plangebied zijn 80 agrarische bedrijven groter dan 50 nge. Hiervan zijn 50 bedrijven zelfs groter dan 100 nge.

Ten aanzien van het agrarisch gebruik van de gronden is een aantal gebieden te onderscheiden met elk hun eigen landbouwkundige en ruimtelijke kenmerken.

In het rivierengebied, het landschap noordelijk van de dekzandrug met de grotere kernen, liggen vooral grondgebonden veeteeltbedrijven en enkele plaatsen akkerbouwbedrijven en gemengde bedrijven. Het landschap is relatief grootschalig, goed ontsloten en kent een goede bodemkundige situatie. In het mooie landschap van het Vlijmensch Ven en de Baarwijkse Overlaat- zijn vooral moderne, grootschalige, grondgebonden veeteeltbedrijven gelegen. Het is het jongste voor landbouw ontgonnen gebied. Pas na de aanleg van het Afwateringskanaal 's-Hertogenbosch - Drongelen waren de omstandigheden voldoende droog, om het gebied te kunnen ontginnen. De bebouwing in dit gebied dateert van ná 1960.

De oude heideontginningen (Kampen) rond Giersbergen zijn nog steeds kleinschalig en halfbesloten. Door de ligging vlak bij het natuur- en recreatiegebied Drunense Duinen komen hier ook gecombineerde landbouwbedrijven voor (bijvoorbeeld zorgboerderij).

Een bijzondere situatie binnen de gemeente Heusden neemt het gebied tussen de A59 en het bebouwingslint van Elshout/Haarsteeg in. Op de zandige ondergrond zijn tuinbouwbedrijven tot ontwikkeling gekomen, zowel vollegronds- als glastuinbouwbedrijven. Het gebied kenmerkt zich door een relatieve kleinschaligheid, smallere kavels en verspreid voorkomende kassen, zowel geconcentreerd als losstaand. De sector bevindt zich in een fase van herstructurering.

De glastuinbouwbedrijven zijn thans gevestigd in drie clusters:

1. West: gebied tussen Elshout en de A59 (Naulandseweg, Kapelstraat);
2. Midden: Tuinbouwweg ten zuiden van Haarsteeg;
3. Oost: gebied rond oostelijk deel Tuinbouwweg, tussen de Mommersteeg en de Voordijk.

Vollegrondstuinbouwbedrijven liggen in tegenstelling tot de glastuinbouw meer verspreid over de gemeente. Desalniettemin zijn er enkele concentraties aan te wijzen in de Baardwijkse Overlaat, langs de Overstortweg/Kanaalweg en de Kampgraafweg, aan de Tuinbouwweg tussen de N267 en Het Hoog en in de omgeving van De Hoeven/Het Zand.

Glastuinbouw

In het plangebied zijn twee vestigingsgebieden en een (mogelijke) doorgroeigebied voor glastuinbouw opgenomen, overeenkomstig het provinciale beleid en zoals ook weergegeven in de Ontwikkelingsvisie buitengebied.

In een vestigingsgebied geldt dat omschakeling naar en uitbreiding van elke bedrijfsvorm en wonen anders dan glastuinbouwbedrijven zoveel mogelijk moet worden voorkomen om bestaande glastuinbouwbedrijven hierdoor in hun ontwikkeling niet te hinderen.

In doorgroeigebieden glastuinbouw mogen bestaande glastuinbouwbedrijven (hun bouwblok) uitbreiden tot de in het betreffende bestemmingsplan aangegeven maximale oppervlakten.

Voor glastuinbouwbedrijven die buiten de vestigings- en doorgroeigebieden zijn gevestigd mogen volgens de provinciale verordening uitbreiden tot ten hoogste 3 ha netto glas.

3.5

Wonen

Verspreidt in het buitengebied komen diverse solitaire woningen voor. Op enkele plaatsen is sprake van een concentratie van burgerwoningen, zoals Giersbergen, Doeveren en Hedikhuizen.

Door de verdergaande veranderingen in de agrarische sector zijn veel agrarische bedrijven gestaakt en zijn de bedrijfswoningen zowel formeel als informeel omgezet naar burgerwoningen. Op veel voormalige agrarische bouwpercelen is sprake van een woonfunctie waarbij de oorspronkelijke agrarische bebouwing nog aanwezig is. Bij deze woningen zijn dan ook nog grote

hoeveelheden bijgebouwen aanwezig die in aanmerking kunnen komen voor functiewijziging.

Bij diverse woningen (op voormalig agrarische percelen) in het buitengebied komen kleinschalige nevenactiviteiten voor. Daarnaast worden de woonpercelen gebruikt door hobbyboeren. De verwachting is dat deze trends de komende jaren verder zullen gaan.

3.6

Bedrijven

De gemeente Heusden kent een grote variatie aan bedrijvigheid. Deze bedrijvigheid komt, behalve in de oude dorpsstructuren, met name voor op speciaal daarvoor ingerichte bedrijventerreinen. In de huidige situatie is sprake van een grote spreiding van bedrijventerreinen. In het buitengebied komt een aantal bedrijven voor. Deze bedrijven hebben veelal een binding met het landelijk gebied, zoals loonwerkbedrijven, veehandelsbedrijven en landbouwmechanisatiebedrijven.

3.7

Maatschappelijke- en overige voorzieningen

De gemeente Heusden speelt op het gebied van recreatie en toerisme een bovenregionale rol. De vesting Heusden en het uitgestrekte natuurgebied de Loonse en Drunense Duinen zijn daarbij de belangrijkste publiekstrekkingen.

In het verleden vormde ook het Land van Ooit een belangrijke publiekstrekking. Deze locatie zal worden herontwikkeld als een bovenregionaal attractiepunt en transferium onder de naam "Poort van Heusden". Dit gebied valt buiten de kaders van dit bestemmingsplan.

Naast de grote publiekstrekkingen, beschikt de gemeente Heusden over meerdere aantrekkelijke voorzieningen voor recreatie en toerisme en sport. Het betreft hier bijvoorbeeld fiets- en wandelroutes (ook in combinatie met het veerpontje naar Nederhemert in de gemeente Zaltbommel), overdekte en openluchtzwemvoorzieningen, diverse roei- en visvijvers, twee natuurijbanen en sportvoorzieningen.

De gemeente kent geen grote verblijfsrecreatieve voorzieningen. Het aanbod bestaat uit minicampings, groepsaccommodaties/groepskamperen, hoevelogies en bed & breakfast.

De maatschappelijke voorzieningen bestaan uit kerkgebouwen, een begraafplaats en fort Hedikhuizen.

Uitvoerings- aspecten

4

Voor al de onderstaande milieuaspecten geldt dat deze nog nader worden uitgewerkt in het op te stellen planMER.

4.1

Bodem

In het kader van de onderzoeksplicht dient onder andere de bodemgesteldheid in het plangebied in kaart te worden gebracht. Onderzocht moet worden of de bodem verontreinigd is en wat voor gevolgen een eventuele bodemverontreiniging heeft voor de uitvoerbaarheid van het plan.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Een nieuwe bestemming mag pas worden opgenomen als is aangetoond dat de bodem geschikt (of geschikt te maken) is voor de nieuwe of aangepaste bestemming. Wanneer (een deel van) de bodem in het plangebied is verontreinigd, moet worden aangetoond dat het bestemmingsplan, rekening houdend met de kosten van sanering, financieel uitvoerbaar is. Bodemonderzoeken mogen niet meer dan 5 jaar oud zijn. Indien er sprake is van bouwactiviteiten is ook in het kader van de bouwvergunning onderzoek naar de kwaliteit van de bodem nodig. In de praktijk worden deze onderzoeken vaak gecombineerd.

In het bestemmingsplan zijn echter alleen de bestaande situaties vastgelegd. Daarnaast zijn ontwikkelingen opgenomen, voor zover deze reeds zijn voorzien van een voldoende ruimtelijke onderbouwing (incl. aspect bodem). Specifiek bodemonderzoek is in het kader van dit bestemmingsplan dus niet noodzakelijk.

4.2

Geluid

Wegverkeerslawaaï

In het kader van de Wet geluidhinder bevinden zich langs wegen geluidszones. In buitenstedelijk gebied geldt voor wegen, bestaande uit vijf of meer rijstroken een zone van 600 m, voor drie of vier rijstroken een zone van 400 m en voor wegen bestaande uit één of twee rijstroken een zone van 250 m, gemeten vanuit de as van de weg. Binnen de zone moet in het geval van een nieuwe situatie met een geluidsgevoelige bestemming onderzoek worden verricht naar de optredende geluidsbelasting. Een aantal wegen heeft geen zone, te weten:

- wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied;

- wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km per uur geldt. Binnen het plangebied zijn geen wegen waarvoor een maximum snelheid geldt van 30 km/uur. Voor de A59 geldt een geluidszone van 600 m en voor de overige wegen buiten de bebouwde kom geldt een geluidszone van 250 m. Nieuwe situaties binnen de zones van deze wegen moeten in beginsel voldoen aan de voorkeursgrenswaarde 48 dB. Daarboven kan in een beperkt aantal gevallen onder voorwaarden een ontheffing worden verleend. Voor nieuwe ontwikkelingen waarvoor het bestemmingsplan gewijzigd wordt moet rekening gehouden worden met de Wet geluidhinder en aanvullend daarop het geluidbeleid van de gemeente. Nieuwbouw binnen de mogelijkheden van het bestemmingsplan moeten voldoen aan het Bouwbesluit zodat ook via deze weg rekening wordt gehouden met geluid.

Industrielawaai

In de Wet geluidhinder is bepaald dat rond industrieterreinen waarop bepaalde krachtens de Wet milieubeheer aangewezen inrichtingen zijn gevestigd of zich mogen vestigen (grote lawaaimakers), een geluidszone moet zijn vastgesteld. Met deze zonering wordt beoogd rechtszekerheid te bieden aan zowel lawaaimakers als aan woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen. Lawaaimakers kunnen aan de ene kant hun geluidproducerende activiteiten niet onbeperkt uitbreiden ter bescherming van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen binnen en buiten de zone. Aan de andere kant wordt, ter bescherming van hun akoestische ruimte, voorkomen dat woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen te veel oprukken naar de lawaaimakers toe.

De bedrijventerreinen Groenewoud en Bakkersdam zijn gezoneerde bedrijventerreinen.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Specifiek akoestisch onderzoek is voor dit bestemmingsplan niet noodzakelijk. In het bestemmingsplan zijn namelijk alleen de bestaande situaties vastgelegd. Daarnaast zijn ontwikkelingen opgenomen, voor zover deze reeds zijn voorzien van een voldoende ruimtelijke onderbouwing (zo nodig incl. akoestisch onderzoek). Daar waar het bestemmingplan mogelijkheden biedt, via een wijzigingsbevoegdheid tot het bouwen van extra woningen of wooneenheden is onder andere als voorwaarde bij de wijzigingsbevoegdheid opgenomen dat zo nodig akoestisch onderzoek moet worden uitgevoerd. Al met al wordt daardoor voldaan aan de eisen uit de Wet geluidhinder.

4.3

Geurhinder

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in werking getreden. Deze wet is het nieuwe beoordelingskader voor geurhinder bij milieuvergunningen en bestemmingsplannen. De gemeenteraad heeft op 17 december 2008 de Verordening Wgv vastgesteld. Met het vaststellen van

deze verordening heeft de gemeenteraad besloten om de vaste afstandcirkel van veehouderijen binnen de bebouwde kom te verlagen van 100 m naar 50 m. Hierdoor wordt (woning)bouw tot 50 m nabij de veehouderij mogelijk, terwijl dit niet leidt tot extra uitbreidingsmogelijkheden voor die bedrijven. Ook is hiermee besloten om de vaste afstandcirkel buiten de bebouwde kom te halveren van 50 naar 25 m, waardoor er ontwikkelingsruimte kan ontstaan voor veehouderijen in het buitengebied die nu in elkaars geurcirkel liggen. Op locaties waar doorontwikkeling ongewenst is, wordt dit in de praktijk al belemmerd door wetgeving op het gebied van ammoniak of luchtkwaliteit.

4.4

Luchtkwaliteit

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing).

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wet milieubeheer (Wm) in werking getreden. Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit programma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit.

De ministerraad heeft op voorstel van de minister van VROM ingestemd met het NSL. Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden.

Ook projecten die 'niet in betekenende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of er voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm. In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3 \text{NO}_2$ of PM_{10}) als 'niet in betekenende mate' wordt beschouwd.

Conclusie

Het bestemmingsplan is conserverend van aard. Er worden beperkte ontwikkelingen toegelaten die leiden tot een substantiële toename van het verkeer. De verwachting is dat in de toekomst geen overschrijding van de luchtkwaliteitsnormen zullen plaatsvinden. Onderzoek naar de luchtkwaliteit kan derhalve achterwege blijven.

4.5

Externe veiligheid

Bij externe veiligheid gaat het om de gevaren die de directe omgeving loopt in het geval er iets mis mocht gaan tijdens de opslag, productie, of het transport van gevaarlijke stoffen. De daaraan verbonden risico's moeten aanvaardbaar blijven. Binnen de externe veiligheid worden twee normstellingen gehanteerd:

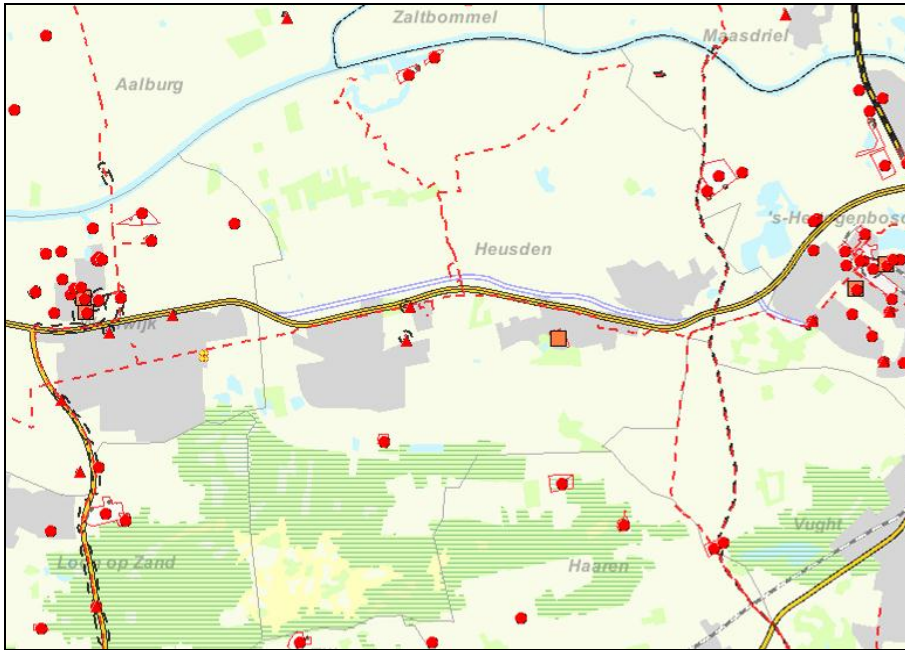
- het Plaatsgebonden Risico (PR) richt zich vooral op de te realiseren basisveiligheid voor burgers;
- het Groepsrisico (GR) stelt beperkingen aan de maatschappelijke ont-wrichting als gevolg van calamiteiten met gevaarlijke stoffen.

Vervoer van gevaarlijke stoffen kan plaatsvinden over spoor, weg, water en door buisleidingen. Daarnaast kunnen inrichtingen gevaarlijke stoffen opslaan.

Inrichtingen

Er liggen geen gevaarlijke objecten, die vallen onder het Bevi vaststelling milieukwaliteitseisen voor externe veiligheid en inrichtingen, in het plangebied of hebben hun invloedsgedebied liggen in het plangebied.

Bij bedrijventerrein Groenewoud is aan de Parklaan 2 (buiten het plangebied) een LPG tankstation vallend onder het Bevi gelegen. Hiervoor geldt een PR contour van 110 vanaf het vulpunt, een PR contour van 25 vanaf het reservoir en een PR contour van 15 m vanaf de afleverinstallatie. Het invloedsgedebied van het GR ligt op 150 m. Binnen het invloedsgedebied liggen geen (bedrijfs) woningen en is een beperkt aantal mensen werkzaam. Gezien het feit dat het bestemmingsplan geen ontwikkelingsmogelijkheden toestaat die veel mensen aantrekken, kan worden gesteld dat het groepsrisico verwaarloosbaar is en daarmee voor de gemeente te verantwoorden is.

Uitsnede Risicokaart Noord-Brabant

Vervoer gevaarlijke stoffen

Ook in het geval van transport van gevaarlijke stoffen moet een afweging worden gemaakt ten aanzien van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico ten opzichte van risicogevoelige objecten. Qua systematiek en normstelling wordt aangesloten bij het Bevi. Informatie ten aanzien van risico's ten gevolge van het vervoer van gevaarlijke stoffen, is beschikbaar in de Risicoatlassen van Rijkswaterstaat. Dit zijn naslagwerken. Wanneer in deze atlassen is aangegeven, dat er sprake is van risico, dient nader onderzoek te worden gepleegd. Relevante routes waar gevaarlijke stoffen worden vervoerd in de gemeente Heusden is de A59.

A 59

Rijksweg A59 doorkruist de gemeente Heusden van west- naar oostzijde. Over deze weg worden gevaarlijke stoffen getransporteerd. Conform de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (cRnvgs) dient het groepsrisico in beeld te worden gebracht. Tevens moet rekening worden gehouden met de veiligheidszones. Om het groepsrisico voor zowel de huidige situatie als de toekomstige situatie in beeld te brengen is door SRE Milieudienst een kwantitatieve risicoanalyse opgesteld² van de rijksweg A59.

De risicoberekeningen van de A59 tonen aan dat bij het transport van gevaarlijke stoffen in bulkhoeveelheden géén grens-, richt-, of oriëntatie-waarde wordt overschreden voor respectievelijk het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Dit geldt voor zowel de huidige als de toekomstige situatie. Wel neemt het groepsrisico toe door de ontwikkelingen en de

² SRE Milieudienst, Externe veiligheid Rijksweg A59 gemeente Heusden, 27 april 2012

aantallen transporten. Voor meer informatie wordt verwezen naar de volledige rapportage.

Bergsche Maas

De Bergsche Maas behoort ook tot de route gevaarlijke stoffen. Raadpleging van de Risicoatlas hoofdvaarwegen Nederland leert dat de Bergsche Maas een plaatsgebonden risicocontour heeft van 0 m. en een groepsrisico dat beneden de oriënterende waarde ligt.

Vervoer gevaarlijke stoffen door buisleidingen

In opdracht van de gemeente Heusden heeft de SRE Milieudienst een risicoanalyse uitgevoerd³ voor het bestemmingsplan. Van de hogedruk aardgastransportleidingen Z-517-04, Z-517-05, Z-517-06, Z-517-12 en Z-517-17 is het plaatsgebonden risico en het groepsrisico berekend.

Uit het oogpunt van externe veiligheid is het beter om grote groepen personen en hogedruk aardgastransportleidingen zo veel mogelijk te scheiden. De risicoberekeningen tonen echter aan dat in de huidige situatie en in toekomstige situatie géén grens-, richt-, of oriëntatiewaarde wordt overschreden voor respectievelijk het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Bij de vaststelling van een bestemmingsplan, op grond waarvan de aanleg van een hogedruk aardgastransportleiding, of de aanleg, bouw of vestiging van een kwetsbaar of een beperkt kwetsbaar object binnen het invloedsgebied van de betreffende buisleiding wordt toegelaten, dient het groepsrisico te worden verantwoord.

Verantwoordingsplicht

Op basis van de vorenstaande informatie omtrent inrichtingen en transportroutes (waaronder ook buisleidingen) kan worden gesteld dat delen van het plangebied binnen de verantwoordingsplicht van het groepsrisico zijn gelegen van enkele van deze risicovolle objecten of transportroutes liggen. Op basis van de wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid dient een verantwoording van het groepsrisico plaats te vinden bij besluiten die betrekking hebben op de voorgenoemde gebieden.

Zoals hierboven is geconcludeerd zijn er momenteel geen situaties die knelpunten opleveren voor wat betreft het plaatsgebonden risico. Tevens zijn er geen situaties waar de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico wordt overschreden. Het bestemmingsplan is conserverend van aard en laat bij recht geen ontwikkelingen toe die veel mensen aantrekt. Ontwikkelingen die wel mensen aantrekt zijn opgenomen in de flexibiliteitsbepalingen, waar uitsluitend van gebruik kan worden gemaakt indien het aspect externe veiligheid in voldoende mate is meegewogen. Hierdoor is het groepsrisico door de gemeente te verantwoorden.

³ SRE Milieudienst, bestemmingsplan buitengebied Heusden, externe veiligheid hogedruk aardgasleidingen, 27 april 2012

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

De risicozones conform de provinciale risicokaarten worden op de verbeelding vastgelegd als veiligheidszones met bijbehorende regels in de planregels.

4.6

Kabels en leidingen

Hoogspanningsleiding

Door het plangebied loopt één hoogspanningsleiding van 150 kV. Bij een 150 kV-hoogspanningsverbinding is de magneetveldzone 80 m breed aan weerszijden van de leiding. De leiding loopt ten noorden van de bebouwing van de Elshout en Haarsteeg door het open buitengebied. De indicatieve zone van twee keer 80 m geeft aan dat wanneer gevoelige bestemmingen worden gerealiseerd (woningen, scholen, kinderdagverblijven en dergelijke), berekeningen dienen te worden uitgevoerd naar de specifieke zones. Gevoelige bestemmingen mogen niet binnen de magneetveldzone worden gebouwd.

Riool en water

In het plangebied komen zowel rioolperleidingen en een waterleiding voor. Voor deze leidingen wordt een beschermingszone opgenomen (zakelijk rechtstrook)

Juridische planopzet

5

5.1

Inleiding

Ten behoeve van een doelmatig grondgebruik heeft er een afweging plaatsgevonden tussen vormen van grondgebruik onderling, tussen verschillende functies en tussen waarden en belangen, die in het buitengebied zijn te onderkennen. Het resultaat van al deze afwegingen wordt in dit hoofdstuk toegelicht en is zichtbaar gemaakt op de verbeelding van de kaart en in de regels.

5.2

Ontwikkelingsvisie

Het bestemmingsplan is bij uitstek geschikt om bestaande rechten en de voorzienbare ofwel 'bekende' toekomst adequaat te regelen. Het is veel minder in staat om de 'onbekende' toekomst op juiste wijze te geleiden.

Het traditionele bestemmingsplan alleen kan geen antwoord bieden op deze ontwikkelingen. Daarom is naast het bestemmingsplan een Ontwikkelingsvisie opgesteld. De Ontwikkelingsvisie biedt het kader om de veranderingen en de ontwikkelingen in het buitengebied te sturen. Duidelijk moet zijn waar welke soort ontwikkelingen acceptabel is, dan wel wenselijk.

De ontwikkelingsvisie bestaat uit twee kaarten, namelijk:

1. Een functionele zonering;
2. Een landschappelijke zonering.

Functionele zonering

De functionele zonering kan worden gedefinieerd als een te begrenzen eenheid waarbinnen een specifieke functie het primaat heeft en waar dit primaat ook behouden dient te blijven. De functionele zonering wordt met name bepaald door de beleidsvisie voor het plangebied.

Landschappelijke zonering

Indien een ontwikkeling past binnen de functionele zonering, is vervolgens de vraag aan de orde op welke wijze deze ontwikkeling kan worden inpast in het omringende landschap en kan bijdragen aan de kwaliteiten van het landschap. Hiervoor is de landschappelijke zonering opgesteld.

De landschappelijke zonering is gebaseerd op de te onderscheiden en herkenbare landschappelijke eenheden in het buitengebied. De kernkwaliteiten van deze landschappen worden in de Ontwikkelingsvisie benoemd.

Aan deze kernkwaliteiten zijn ontwerprichtlijnen ontleend die het toetsingskader bieden voor concrete initiatieven en veranderingen in het landelijk gebied, ook voor initiatieven en veranderingen die nog niet kunnen worden voorzien. De ontwerprichtlijnen geven aan op welke wijze ontwikkelingen kunnen bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving. Deze ontwerprichtlijnen zijn zodanig geformuleerd dat er ruimte blijft voor interpretatie. De werkelijkheid is nu eenmaal weerbarstiger dan de theorie. Het afwegingskader dient ruimte te bieden voor een zodanige afweging van zich aandienende initiatieven dat een toets op basis van 'per saldo kwaliteitswinst' mogelijk blijft. De ontwerprichtlijnen geven tevens richting aan mogelijke vereveningsbijdragen die in bepaalde gevallen kunnen worden gevraagd. Hierbij is maatwerk geboden, waarbij de versterking van het aanwezige landschap ter plaatse het uitgangspunt is.

De ontwerprichtlijnen zijn van toepassing voor nieuwe ontwikkelingen die niet passen binnen het Bestemmingsplan Heusden Buitengebied. Ofwel bebouwingmogelijkheden die als recht of via een afwijking in het bestemmingsplan zijn opgenomen, worden niet getoetst aan de ontwerprichtlijnen.

Het vorenstaande wil zeggen dat gebruiks- en bouwrechten die in het bestemmingsplan zijn toegekend, niet onder dit begrip vallen. Het gebruikmaken van uitbreidingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, is dus geen nieuwe ontwikkeling.

Bij nieuwe ontwikkelingen gaat het om veranderingen in gebruik van gronden of gebouwen, die volgens de regels van het bestemmingsplan niet zijn toegestaan. In de meeste gevallen gaat het daarbij om een verandering van functie op een bepaald adres, bijvoorbeeld op het moment dat een agrarisch bedrijf is gestopt en er een verzoek komt om de vrijkomende gebouwen voor een nieuwe functie te mogen benutten. In een dergelijk geval moet aan de hand van de ontwikkelingsvisie worden afgewogen of het verantwoord en haalbaar is om het bestemmingsplan aan te passen. Als het bestemmingsplan in beginsel kan worden aangepast, wordt in een dergelijk geval op basis van de ontwerprichtlijnen een verevening gevraagd voor de versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

De ontwerprichtlijnen zijn evenwel niet alleen van toepassing op ontwikkelingen die niet passen binnen het Bestemmingsplan Heusden Buitengebied. Via afwijkingsregels en wijzigingsregels kunnen bepaalde initiatieven met behulp van het bestemmingsplan gerealiseerd worden. In enkele gevallen dient aangetoond te worden dat de inpassing in het landschap op zorgvuldige wijze dient plaats te vinden, waarbij -voor zover van toepassing- wordt aangetoond op welke wijze wordt voldaan aan de ontwerprichtlijnen uit de Ontwikkelingsvisie Buitengebied.

5.3

Wijze van bestemmen

Voorafgaand aan de concrete onderbouwing van de keuzes die in het Bestemmingsplan Heusden Buitengebied zijn gemaakt, wordt stilgestaan bij de juridische planopzet en de opmaak van de verbeelding van de kaart.

Bij het toekennen van bestemmingen aan functies in het plangebied is uitgegaan van de volgende uitgangspunten en overwegingen:

- regels mogen slechts worden voorgeschreven in verband met de bestemming en als dat uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nodig is;
- regels dienen niet meer te regelen dan, in verband met de bestemming, strikt noodzakelijk is;
- gebodsregels zijn niet geoorloofd; dit heeft te maken met de toelatingsplanologie die het Nederlandse stelsel kenmerkt;
- de bestemmingen dienen zodanig te worden geprojecteerd dat duidelijk is waar kan worden gebouwd en welk gebruik hierbij is toegestaan;
- verbeelding van de kaart, verklaring en regels vormen in juridisch opzicht een eenheid en dienen als zodanig te worden gehanteerd;
- het bestemmingsplan dient vergezeld te gaan van een toelichting, welke een onderbouwing geeft aan het bestemmingsplan in zijn geheel; hierin dienen zowel de intenties van het plan als de uitleg van de regels te zijn opgenomen;
- het bestemmingsplan is overeenkomstig de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen 2008 (SVBP2008) opgesteld.

Het plan is vervat in:

- a. Een verbeelding van de kaart, met bijbehorende verklaring, waarop de bestemming van de in het plan begrepen gronden is aangewezen;
- b. Een omschrijving van de bestemming, waarbij het toe te kennen doel of de bestemmingsomschrijving is/zijn aangegeven;
- c. Regels omtrent het gebruik van de in het plan begrepen grond en van de zich daarop bevindende opstallen.

5.3.1

De verbeelding van de kaart

Op de verbeelding van de kaart zijn de bestemmingen van de in het plan begrepen gronden aangewezen. Deze bestemmingen betreffen in algemene termen vervatte aanduidingen van de omschrijvingen waarvoor de gronden mogen worden gebruikt.

Op de verbeelding van de kaart zijn tevens aanduidingen opgenomen met het oog op het aanwijzen van gebieden waarop een specifieke regeling in de regels van toepassing is. Deze aanduidingen krijgen in de regels een juridische betekenis.

5.3.2

Bestaande situatie en ontwikkelingsmogelijkheden

Bij het opstellen van het bestemmingsplan is als uitgangspunt gehanteerd dat (legale) bestaande functies in beginsel worden gerespecteerd en een positieve bestemming krijgen. In gevallen waarbij op dit moment meerdere functies of belangen een rol spelen, is een nadere afweging gemaakt. Uitgangspunt is dat het toekennen van een positieve bestemming met zich meebrengt dat een zekere uitbreidingsmogelijkheid moet worden geboden.

Op de verbeelding van de kaart is de bestaande situatie vastgelegd. Voor zover mogelijk en ruimtelijk aanvaardbaar, zijn tevens reeds voorziene ontwikkelingen meegenomen.

5.4

Inleidende regels

Het bestemmingsplan voorziet in een aantal inleidende regels. In deze paragraaf volgt een korte toelichting op deze regels.

5.4.1

Begrippen

Het opnemen van begripsbepalingen is beperkt tot die begrippen, waarbij sprake is van een (mogelijke) afwijkende betekenis in het algemeen spraakgebruik en/of technische begrippen waarbij een vereenvoudigde omschrijving de leesbaarheid bevordert.

5.4.2

Wijze van meten

Met het oog op het kunnen bepalen van de in de regels aangegeven oppervlakte, goot- en bouwhoogten en inhoud van bouwwerken is aangegeven waar en hoe deze worden gemeten. Tevens is aangegeven welke onderdelen van gebouwen buiten beschouwing blijven bij het toepassen van de regels. Dit betreffen ondergeschikte bouwdelen zoals schoorstenen en masten en dergelijke. In de standaardwijze van meten is ook het begrip 'de inhoud van een bouwwerk' opgenomen. Dit begrip houdt in dat de inhoud van het bouwwerk wordt gemeten vanaf de begane grond tot aan de nok van het dak, inclusief dakkapellen. De kelder wordt niet meegerekend bij de inhoud van het bouwwerk. Aanvullend is geregeld dat onderkeldering is toegestaan in één bouwlaag en onder de bouwmassa van het hoofdgebouw.

5.5

Agrarische bestemmingen

Landschappelijke en natuurwaarden

In het plangebied zijn twee agrarische bestemmingen opgenomen, te weten: 'Agrarisch' en 'Agrarisch - Glastuinbouw'. Doormiddel van gebiedsaanduidingen zijn cultuurhistorische, landschappelijke en natuurwaarden in voldoende mate beschermd in het plangebied. De bescherming komt met name tot uitdrukking in het omgevingsvergunningstelsel voor werken en werkzaamheden (aanlegvergunningen), maar ook in de bestemmingsomschrijving.

Ter bescherming van aanwezige landschaps- en natuurwaarden is het wenselijk dat in de agrarisch bestemming een aantal werken en werkzaamheden eerst wordt getoetst op hun mogelijke nadelige effecten, alvorens toestemming wordt verleend. Zo kan het aanbrengen van opgaande beplanting invloed hebben op de openheid en is daarom gekoppeld aan een vereiste van een omgevingsvergunning.

Deze werkzaamheden zijn dus niet bij voorbaat onverenigbaar met de bestemming, maar daarvoor is wel een nadere afweging noodzakelijk.

In de vestigings- en doorgroeigebieden hebben de agrarische gronden een afzonderlijke bestemming 'Agrarisch - Glastuinbouw' gekregen.

Agrarische bouwvlakken

Alle agrarische bedrijven zijn binnen een agrarische bestemming ondergebracht. In het bestemmingsplan is gewerkt met gedetailleerde bouwvlakken per agrarisch bedrijf. Er is niet gewerkt met een bebouwingspercentage, ofwel het hele bouwvlak mag worden vol gebouwd. Daarbij geldt de restrictie dat het bouwen voor intensieve veehouderij vanzelfsprekend is gebonden aan de regels uit het Reconstructieplan.

Het bouwen ten behoeve van het agrarisch bedrijf is alleen toegestaan binnen de op de kaart aangegeven bouwvlakken. In principe dient alle bebouwing, inclusief mest-, sleufsilos en opslag van grasrollen binnen het bouwvlak geconcentreerd te worden.

De regels zijn afgestemd op de provinciale verordening. Het groot gedeelte van het plangebied is daarin aangewezen als verwevingsgebied. De regels en verbeelding zijn daarop afgestemd. In het extensiveringsgebied gelden afwijkende regels. Deze zijn overeenkomstig de verordening opgenomen.

Ook vanwege de eisen van de verordening hebben bestaande intensieve veehouderijen een functieaanduiding 'intensieve veehouderij' gekregen. Nieuwvestiging van intensieve veehouderij is niet toegestaan. Dit sluit aan bij de vastgestelde gemeentelijke ontwikkelingsvisie buitengebied.

In de regels voor het extensiveringsgebied is opgenomen dat uitbreiding, hervestiging en omschakeling naar intensieve veehouderijbedrijven is uitgesloten. Bestaande intensieve veehouderijen binnen de extensiveringsgebieden krijgen

een bouwvlak conform het geldend bouwvlak. In de regels is opgenomen dat uitbreiding van bebouwing ten behoeve van intensieve veehouderij niet is toegestaan.

In verwevingsgebied is uitbreiding van intensieve veehouderij op basis van het Reconstructieplan mogelijk, uitsluitend op duurzame locaties. Op duurzame locaties kan het bouwvlak worden vergroot (via een wijzigingsbevoegdheid tot 1,5 ha), waarbij 10% van het bouwvlak dient te worden gebruikt voor landschappelijke inpassing. Onder een duurzame locatie wordt in dit bestemmingsplan verstaan 'een bestaand agrarisch bouwvlak met een zodanige ligging dat het zowel vanuit milieuoogpunt (ammoniak, stank en dergelijke) als vanuit ruimtelijk oogpunt (natuur, landschap en dergelijke) verantwoord is om het ter plaatse uit te breiden'.

Op de niet-duurzame locatie worden de geldende bouwvlakken overgenomen. Deze kunnen alleen worden vergroot om te kunnen voldoen aan de wettelijke eisen op het gebied van dierwelzijn. Hiervoor is een afwijkingsbevoegdheid in de planregels opgenomen.

Regeling bouw veestallen

Uit het opgestelde planMER is gebleken dat de uitbreiding en bouw van veestallen mogelijk gevolgen kan hebben voor omliggende Natura 2000-gebieden. Daarom zijn hiervoor specifieke regels in de agrarische bestemming opgenomen:

De bouw van veestallen is alleen bij recht toegestaan indien dit niet leidt tot een toename van de ammoniakemissie van het bedrijf. Als er geen sprake is van toename van de emissie, zal er ook geen sprake zijn van toename van depositie. De op dit moment toegestane emissie per bedrijf is vastgelegd in het Bestand Veehouderijbedrijven (Web-bvb): <https://bvb.brabant.nl/>

Op de betreffende website kan een peildatum worden ingegeven, waardoor de vergunde ammoniakemissie ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan eenvoudig kan worden terug gevonden. Hierdoor ontstaan er geen problemen bij de plantoetsing over de vraag of er sprake is van toename van de emissie.

Indien er wel sprake is van een toename van de emissie kan gebruik worden gemaakt van een opgenomen afwijkingsbevoegdheid. Daarvan kan alleen gebruik gemaakt worden indien er geen sprake is van toename van ammoniakdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden, danwel wordt aangetoond dat het Natura2000-gebied niet gevoelig is voor verzuring waardoor er geen negatieve effecten zijn voor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000-gebied.

In praktische zin betekent het dat medewerking kan worden verleend aan de afwijkingsbevoegdheid, indien een initiatiefnemer kan aantonen dat de bouw van de stallen past in de provinciale Verordening stikstof en Natura 2000, c.q. er voldoende depositieruimte in de provinciale depositiebank aanwezig is om te kunnen salderen, waardoor er per saldo geen sprake is van toename van de depositie.

In de praktijk kan dit in één aanvraag voor een omgevingsvergunning worden afgehandeld. Immers: bij het aanvragen van een omgevingsvergunning voor uitbreiding van een veehouderij vindt afstemming plaats met de provincie inzake de benodigde vergunning op grond van de Nb-wet 1998. Met de komst van de Wabo haken vergunningen in het kader van de Nb-wet 1998 aan bij de omgevingsvergunning. De provincie verstrekt dan niet langer een Nb-wet vergunning, maar een verklaring van geen bedenkingen (vvgb). Ofwel: in geval er samenloop is met een Wabo-activiteit, gaat de natuurbeschermingsvergunning op in de omgevingsvergunning. B&W zijn het bevoegde gezag en GS geven een verklaring van geen bedenkingen af.

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning voor het bouwen van stallen voor een veehouderij is langs de weg van het aanhaken dus afstemming met de Nb-wet 1998 gegarandeerd. De omgevingsvergunning voor het bouwen van veestallen kan pas worden verleend als de provincie een verklaring van geen bedenkingen heeft afgegeven. Dat zal de provincie pas doen als duidelijk is dat de omgevingsvergunning past binnen de regels van de Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant.

Daarnaast is in de wijzigingsbevoegdheden voor vergroting van agrarische bedrijven een specifieke regeling opgenomen. Immers op grond van de jurisprudentie moet bij het vaststellen van een wijzigingsplan zeker gesteld zijn dat er geen sprake is van (negatieve) effecten in Natura 2000-gebieden.

In de praktijk betekent dit dat als de wijziging geen toename van de ammoniakemissie met zich meebrengt, de wijzigingsbevoegdheid toegepast kan worden. Voor de situaties dat er wel sprake is van toename van emissie zal aangetoond moeten worden dat er (per saldo) geen sprake is van negatieve effecten in Natura 2000-gebieden. Natuurlijk moet ook aan de andere criteria bij de wijzigingsbevoegdheid worden voldaan.

Met deze juridische regeling is zeker gesteld dat het plan geen negatieve effecten zal hebben in omliggende Natura 2000-gebieden.

Toekenning bouwvlakken

De opgenomen agrarische bouwvlakken en aanduidingen zijn in beginsel gebaseerd op de vigerende bestemmingsregeling. Daarbij is voor bedrijven met een omvang van minder dan 15 ha nader gekeken of daar nog sprake is van een agrarische bedrijfsuitoefening. In die gevallen waar er uitsluitende nog sprake leek te zijn van geen agrarische activiteiten of een hobbymatige agrarische bedrijfsuitoefening, is een woonbestemming toegekend, tenzij daartegen door de eigenaar werd aangegeven dat deze de agrarische bestemming wenste te handhaven. Voor deze koers is mede gekozen omdat onder de vigeur van de Verordening Ruimte de omzetting van een agrarische bestemming naar een woonbestemming niet mogelijk is zonder dat de sloop van overtollige bebouwing is zeker gesteld.

Voor het intekenen van de bouwvlakken op de plankaart is maatwerk gehanteerd. Dat wil zeggen kleinere bedrijven krijgen hebben een kleiner bouwvlak

gekregen en grotere bedrijven een groter bouwvlak. Uitgangspunten hierbij zijn:

- de geldende bouwvlakken;
- de bestaande situatie qua bebouwing op basis van de luchtfoto. Het spreekt voor zich, dat in elk geval alle bestaande bebouwing binnen het bouwvlak moet vallen. Ook mestsilo's en sleufsilo's moeten binnen het bouwvlak vallen.

Er zijn wijzigingsbevoegdheden opgenomen voor vormverandering en vergroting van het bouwvlak:

- verandering van vorm van het bouwperceel waarbij de oppervlakte niet wordt vergroot. Voorwaarde is een goede landschappelijke inpassing. Tevens geldt als voorwaarde voor deze wijzigingsbevoegdheid dat het vergrote bouwvlak op een goede manier in het landschap wordt ingepast, waarbij wordt getoetst aan de ontwerprichtlijnen uit de ontwikkelingsvisie;
- vergroting van een bouwvlak tot 2,5 ha voor grondgebonden bedrijven en 1,5 ha voor intensieve veehouderijen op een duurzame locatie in verwevingsgebied. Voorwaarde is een goede landschappelijke inpassing. Tevens geldt als voorwaarde voor deze wijzigingsbevoegdheid dat het vergrote bouwvlak op een goede manier in het landschap wordt ingepast, waarbij wordt getoetst aan de ontwerprichtlijnen uit de ontwikkelingsvisie;
- verwijdering van de aanduiding 'intensieve veehouderij', indien de intensieve veehouderij(tak) is beëindigd en indien het geen duurzame locatie binnen het verwevingsgebied betreft.

Door middel van de aanduiding 'geen bebouwing toegestaan' is op een aantal locaties voorkomen dat de bebouwing ten behoeve van de (intensieve) veehouderij niet meer kan bedragen dan 1,5 ha overeenkomstig de mogelijkheden uit de verordening ruimte van de provincie Noord-Brabant.

Glastuinbouw

Bestaande glastuinbouwbedrijven binnen de vestigings- en doorgroeigebieden hebben een afzonderlijke bestemming 'Agrarisch - Glastuinbouw' gekregen. Kassen zijn toegestaan binnen de aangegeven bouwvlakken.

Per bouwvlak is één bedrijfswoning toegestaan, tenzij anders op de verbeelding aangegeven. Voor kassen geldt een maximale goot- en bouwhoogte van 8 m, respectievelijk 10 m.

Verspreide glastuinbouwbedrijven buiten de vestigings- en doorgroeigebieden hebben een specifieke aanduiding "glastuinbouw" gekregen binnen het "normale" agrarische bouwvlak.

Teeltondersteunende voorzieningen

Hierbij wordt het provinciale beleid uit de provinciale ruimtelijke verordening gevolgd. Dat betekent het volgende:

- Teeltondersteunende kassen zijn alleen toegestaan binnen bouwvlakken en maximaal 5.000 m² (max. goothoogte en hoogte 8 m, respectievelijk 10 m);
- Permanente teeltondersteunende voorzieningen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd, met een maximale goothoogte en hoogte van 8 m, respectievelijk 10 m;

Volgens de provincie heeft de gemeente vrijheid in de keuze voor het toestaan van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen. Deze keuze is door de gemeente als volgt gemaakt:

- Lage tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen zijn ook buiten bouwvlakken toegestaan; Omdat er sprake is van tijdelijkheid en daarmee omkeerbaar worden de landschappelijke gevolgen hiervan aanvaardbaar geacht.
- De landschappelijke effecten kunnen bij hoge tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen groter zijn, met name in open gebieden. Daarom zijn dergelijke voorzieningen toegestaan buiten bouwvlakken tot een maximale oppervlakte van 1,5 ha per bedrijf (max. 4 m hoog), met uitzondering van de gronden met de aanduiding 'openheid'. Voor de gronden met de aanduiding 'openheid' is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen, waarbij getoetst wordt op de landschappelijke effecten.
- Palen ten behoeve van hoge tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen zijn als recht overal toegestaan en mogen ook permanent aanwezig zijn. De landschappelijke effecten van dergelijke palen zijn minimaal en bieden de ondernemer de faciliteit om tijdelijk hagelnetten e.d. op te hangen.

Nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven

De meeste kleinschalige nevenactiviteiten hebben nauwelijks of geen nadelige effecten voor de omgeving in de zin van uitstraling, verkeer, verstoring. Ze vinden meestal plaats binnen gebouwen, althans binnen het bouwvlak en hebben een (zeer) beperkt ruimtebeslag. De kleinschalige nevenactiviteiten zijn dan ook als recht binnen het bouwvlak toegestaan, waarbij is aangegeven, dat het om activiteiten van de agrariër zelf moet gaan. Verhuur voor nevenactiviteiten door derden is dus niet toegestaan.

Een specifieke vorm van nevenactiviteiten betreft het kleinschalig kamperen. Om dat goed te kunnen 'sturen' en daaraan de nodige voorwaarden te kunnen stellen (met name landschappelijke inpassing), is kleinschalig kamperen aan een maximum van 15 plaatsen in de periode van 15 maart tot en met 31 oktober.

Ten aanzien van bestaande nevenactiviteiten waarbij vergroting niet wenselijk is, zoals bij de bestaande minicampings in Giersbergen zijn de bestaande rechten in het bestemmingsplan expliciet vastgelegd.

De toegestane omvang van de nevenactiviteiten is afhankelijk van de aard van de functie:

agrari- sche verwante bedrijven en niet aan het buitengebied gebonden bedrijven/functionies en opslag	max. 400 m ²
zorgboerderijen, kinderboerderijen, sociale en educatieve voorzieningen	max. 250 m ²
recreatieve doeleinden	max. 500 m ²
zorgboerderijen, sociale en educatieve voorzieningen	max. 400 m ²
Statische opslag	max. 1.000 m ²

Bij een combinatie van nevenactiviteiten is max. 600 m² toegestaan, met uitzondering van statische opslag. Nieuwbouw ten behoeve van de nevenactiviteit wordt niet uitgesloten. Een nevenactiviteit wordt gezien als onderdeel van de agrarische bedrijfsvoering. Het bouwvlak mag worden bebouwd ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering en daarmee ook voor een nevenactiviteit.

Niet alle nevenactiviteiten zijn in het hele gebied toegestaan. De mogelijkheden, zoals per deelgebied benoemd in de ontwikkelingsvisie buitengebied, zijn hierbij leidend. De meeste nevenactiviteiten hebben geen gevolgen voor de milieuvergunningen van omliggende agrarische bedrijven. Immers in de Wet geurhinder (Wgh) en veehouderij is een geurgevoelig object een gebouw dat is bestemd voor permanent wonen of verblijf (ongeacht of dat door dezelfde personen wordt gebruikt of door verschillende, zoals bij recreatiewoningen).

Aangezien in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) alleen wordt gesproken over geurgevoelige gebouwen (en niet over kampeermiddelen en dergelijke) heeft een kleinschalig kampeerterrein geen milieutechnische gevolgen voor de omliggende agrarische bedrijven.

Bedrijfswoningen bij agrarische bedrijven

Bij elk agrarisch bedrijf is één bedrijfswoning toegestaan met een maximale inhoudsmaat van 750 m³. Bouwpercelen waar geen bedrijfswoning aanwezig is en een bedrijfswoning niet wordt toegestaan, hebben de aanduiding 'bedrijfswoning uitgesloten' gekregen. Bouwpercelen waar reeds twee bedrijfswoningen aanwezig zijn, zijn specifiek aangeduid ('maximum aantal bedrijfswoningen').

Er is geen regeling opgenomen voor een tweede agrarische bedrijfswoning. De huidige moderne bedrijfsvoering van het agrarisch bedrijf maakt een tweede bedrijfswoning steeds minder noodzakelijk. Tevens bestaat het risico dat tweede bedrijfswoningen later worden afgesplitst van het bedrijf.

Woningen die in het verleden als tweede bedrijfswoning zijn gebouwd, maar die inmiddels van het agrarisch bedrijf zijn afgesplitst, hebben, conform de feitelijke situatie, een woonbestemming gekregen. Een relevante vraag is of een afgesplitste bedrijfswoning in milieutechnisch opzicht geen belemmering gaat vormen voor het naastgelegen bedrijf. Naar verwachting zal dit niet het

geval zijn. Voor de toetsing op basis van de Wgv is de feitelijke situatie het uitgangspunt en niet de bestemde situatie. Als een bedrijfswoning feitelijk niet meer tot de inrichting behoort, maar nog wel is opgenomen in het agrarisch bouwvlak, vormt die woning al een belemmering (op grond van de Wgv) voor het agrarisch bedrijf waartoe de woning behoorde.

Paardenhouderijen

In het plangebied doen zich allerlei activiteiten voor die te maken hebben met het houden van paarden. Om een en ander in goede banen te leiden, wordt in het bestemmingsplan uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

Indien sprake is van een paardenfokkerij, valt deze productiegerichte activiteit binnen de agrarische bestemming en is daarom een agrarische bestemming gegeven. Vaak wordt het fokken van paarden gecombineerd met het trainen en beleren van paarden (onder andere zadelmak maken). Ten behoeve van het africhten is veelal ook een binnenrijbak noodzakelijk. Er zijn echter ook paardenfokkerijen die zich primair richten op het fokken van veulens, om deze vervolgens te verkopen. Daarbij is een binnenrijbak niet noodzakelijk.

Bij paardenhouderijen is sprake van niet op de agrarische productie gerichte bedrijvigheid (gebruiksgerichte activiteit). Hierbij zijn ook verschillende vormen te onderkennen: uitsluitend het bieden van pensionstalling, maar ook vaak combinaties met het africhten en fokken van paarden. Ook komt soms het geven van paardrijlessen voor. Afhankelijk van de specifieke bedrijfsvoering kan een binnenrijbak noodzakelijk zijn. Deze bedrijven hebben daarom een aparte juridische regeling nodig. Deze bedrijven hebben een aanduiding paardenhouderij gekregen met een bouwvlak. De voorzieningen ten behoeve van de paardenhouderij, zoals een paardenbak of longeercirkel, dienen binnen het aanduidingsvlak of bouwvlak te zijn opgenomen.

De meeste binnenrijbanen hebben een binnenmaat van 20 bij 40 m. Voor de hogere dressuur is een binnenmaat van 20 bij 60 m noodzakelijk. Menners hebben vaak de behoefte aan een bredere baan van bijvoorbeeld 30 m.

Bij steeds meer percelen (agrarische bedrijven, maar ook bij burgerwoningen) verschijnen paardenbakken. Vanwege de uitstraling van paardenbakken en tredmolens is hiervoor een aparte juridische regeling in het bestemmingsplan wenselijk. In verband met de rommelige uitstraling en de bijkomende voorzieningen worden paardenbakken en tredmolens in principe alleen toegestaan bij agrarische bedrijven, niet-agrarische bedrijven en woningen. Het oprichten van paardenbakken direct aansluitend aan het agrarisch bouwvlak of aan de bestemming 'Bedrijf' en 'Wonen' is toegestaan.

Een gangbare afmeting van paardenbakken ligt op 800 tot 1.200 m² (bron: Paardenhouderij en Ruimtelijke Ordening, VNG, febr. 2009). In het plan is een maximum van 800 m² opgenomen en een afwijkingsbevoegdheid tot een maximale oppervlakte van 1.600 m².

Wijzigingsbevoegdheden

Het Bestemmingsplan Heusden Buitengebied maakt met behulp van wijzigingsregels onder voorwaarden een aantal ontwikkelingen mogelijk van de agrarische gronden, overeenkomstig de vastgestelde ontwikkelingsvisie buitengebied en in overeenstemming met de provinciale verordening.

De wijzigingsbevoegdheden betreffen:

- functieverandering naar wonen;
- functieverandering naar recreatie, bedrijvigheid;
- wijziging ten behoeve van realisering van de EHS.

5.6

Natuur en bos

Voor alle bosgebieden en natuurterreinen zijn de bestemmingen 'Bos' en 'Natuur' opgenomen. Natuurterreinen zonder opgaande beplanting (duinen, schraalgraslanden en dergelijke) hebben de bestemming 'Natuur' gekregen. Ook de natuurgebieden die zijn aangewezen als natte natuurparels (Elshoutse wieden, omgeving Haarsteegse wiel en Buitenwiel en Vlijmens Ven) hebben de bestemming 'Natuur' gekregen. De overige gebieden vallen in de bestemming 'Bos'.

Conform het Gebiedsplan en de verordening is rond de natte natuurparels een beschermingszone aangegeven. Hiertoe is een gebiedsaanduiding opgenomen (Attentiegebied-EHS), met daaraan gekoppeld een omgevingsvergunningstelsel voor werken en werkzaamheden. De gronden vallend binnen de begrensde EHS, maar waar nog niet de functie bos- en/of natuur op ligt, behouden hun geldende bestemming. Ter bescherming van de aanwezige waarden is een gebiedsaanduiding (Ecologische Hoofdstructuur) opgenomen.

Een wijzigingsbevoegdheid maakt omzetting van de agrarische bestemming naar de bestemming 'Natuur' mogelijk ter uitvoering van de provinciale natuurdoelen.

Ook voor de ecologische verbindingszones is een gebiedsaanduiding (Zoekgebied voor ecologische verbindingszone) opgenomen. Diverse werkzaamheden, die niet inherent zijn aan de natuur- en bosbestemmingen en de kwaliteiten van het gebied kunnen schaden, zijn aan een omgevingsvergunning (aanlegvergunning) gebonden. Verspreide houtwallen en andere landschapselementen zijn niet vastgelegd in het bestemmingsplan. Wel is een omgevingsvergunning/aanlegvergunning opgenomen binnen de bestemming 'Agrarisch' voor het vellen en rooien van dergelijke houtopstanden.

Beplanting langs wegen en op erven heeft geen afzonderlijke bestemming 'Natuur' of 'Bos' gekregen. Wegbeplanting is veelal in eigendom en beheer bij overheden, die afdoende voor bescherming zorg kunnen dragen. Bebouwing is niet toegestaan.

Omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden (aanlegvergunningen)

Ter bescherming van aanwezige landschaps- en natuurwaarden in de bosgebieden, alsmede de EHS is het wenselijk dat een aantal werken en werkzaamheden eerst wordt getoetst op hun mogelijke nadelige effecten, alvorens toestemming wordt verleend. Ten aanzien van de EHS (inclusief natte natuurparels) is aangesloten op de in het Reconstructieplan opgenomen omgevingsvergunningsregeling met betrekking tot het uitvoeren van werkzaamheden. Deze werkzaamheden zijn dus niet bij voorbaat onverenigbaar met de bestemming, maar daarvoor is wel een nadere afweging noodzakelijk.

5.7

Water

De leggerwatergangen en grotere plassen, poelen en vennen hebben een eigen bestemming 'Water' gekregen. De overige watergangen vallen onder de daar geldende bestemmingen, zoals 'Agrarisch', 'Bos' en dergelijke.

Tenslotte zijn enkele dubbelbestemmingen opgenomen om de belangen van de waterstaat veilig te stellen. Het betreft de dubbelbestemmingen 'Waterstaat - Stroomvoerend regime', 'Waterstaat - Waterbergingsgebied' en 'Waterstaat - Waterkering'.

Daarbij is tevens het bestemmingsplan voor de HoWaBo vertaald in het voorliggende bestemmingsplan. De essentie van HoWaBo is het tijdelijk bergen van water rondom de stad 's-Hertogenbosch zodat overlast in de stad zelf wordt tegengegaan. De waterberging vindt plaats in het buitengebied van de gemeenten 's-Hertogenbosch, Vught en Heusden. Voor Heusden betreft dit het meest oostelijk gedeelte van het buitengebied in de omgeving van de snelweg. Hier zijn bestemmingen 'Waterstaat - Waterbergingsgebied' en 'Waterstaat - Waterkering' en een aanduiding 'waterwerk' opgenomen overeenkomstig de HoWaBo-plannen en het daartoe opgestelde bestemmingsplan.

5.8

Wonen

In het gebied is een groot aantal woningen aanwezig. Burgerwoningen zijn dienovereenkomstig bestemd.

Bestemmingsvlakken zijn op maat toegekend. De huidige situatie op basis van de meest recente luchtfoto is hiervoor maatgevend. Tevens is zoveel mogelijk aangesloten bij de bestemmingsvlakken, zoals deze in de geldende bestemmingsplannen zijn opgenomen. Het hoofdgebouw dient binnen het bouwvlak te worden gebouwd.

Dat gedeelte van het perceel dat als (voor)tuin bij de woning wordt gebruikt, is binnen een aparte bestemming 'Tuin' opgenomen.

Paardenweitjes en dergelijke zijn in de aangrenzende agrarische bestemmingen opgenomen. In beginsel wordt voor elke vrijstaande woning een afzonderlijk bestemmingsvlak opgenomen. Indien sprake is van meer woningen, al dan niet aaneen, dan wordt dat met een aanduiding aangegeven (maximum aantal wooneenheden c.q. aaneen gebouwd).

Voor aan huis gebonden beroepen en bedrijfsactiviteiten is een regeling opgenomen. Aan huis gebonden beroepen en aan huis gebonden bedrijfsactiviteiten worden door middel van een specifieke gebruiksregel in woningen toegestaan, mits de vloeroppervlakte niet meer bedraagt dan 30% van de vloeroppervlakte van de woning met een maximum van 50 m². Tevens dient er minimaal één parkeerplaats per 12 m² van de onder a genoemde gezamenlijke vloeroppervlakte te worden gerealiseerd op eigen terrein. Deze regeling geldt overigens voor alle woningen (burger- en bedrijfswoningen) in het buitengebied.

Op een vergelijkbare manier is ook Bed & Breakfast toegestaan in alle woningen. In het grondwaterbeschermingsgebied is ondergronds bouwen niet toegestaan.

Een bijzondere vorm van wonen betreft het nieuwe landgoed De Hooge Bank. Voor dit nieuwe landgoed zijn enkele aanduidingen in de bestemmingen 'Wonen' opgenomen overeenkomstig het daartoe vastgestelde specifieke bestemmingsplan.

5.9

Bedrijven en voorzieningen

De bestaande, legale bedrijven in het plangebied zijn bestemd als 'Bedrijf'. Binnen de bestemming zijn de bestaande agrarisch verwante functies en agrarisch technische hulpfuncties uitwisselbaar. Dit biedt de nodige flexibiliteit bij

verandering van de bedrijfsvoering. Bedrijven die hier niet onder vallen zijn voorzien van de aanduiding 'bestaand bedrijf'. Hiervoor is uitsluitend de bedrijfsvoering toegestaan zoals in de planregels is beschreven.

Agrarisch - technisch hulpbedrijf

Een bedrijf dat is gericht op het verlenen van diensten aan agrarische bedrijven door middel van het telen van gewassen, het houden van dieren of de toepassing van andere landbouwkundige methoden, met uitzondering van mestbewerking. Voorbeelden van agrarisch-technische hulpbedrijven zijn: grootveeklinieken, KI-stations, mestopslag- en mesthandelsbedrijven, loonwerkbedrijven (inclusief verhuurbedrijven voor landbouwwerktuigen), vee-transportbedrijven en veehandelsbedrijven.

Agrarisch verwant bedrijf

Een bedrijf of instelling gericht op het verlenen van diensten aan particulieren of niet-agrarische bedrijven door middel van het telen van gewassen, het houden van dieren of de toepassing van andere landbouwkundige methoden. Voorbeelden van agrarisch verwante bedrijven zijn: dierenasiels, dierenklinieken, groencomposteringsbedrijven, hondenkennels, hoveniersbedrijven, maneges, paardenpensions, stalhouderijen, instellingen voor agrarisch praktijkonderwijs, proefbedrijven en volkstuinten.

Bedrijven die niet vallen onder één van deze agrarisch gerelateerde bedrijfsfuncties zijn specifiek bestemd. Hiertoe is de aanduiding specifieke vorm van 'Bedrijf- bestaand bedrijf' opgenomen. In de regels is vervolgens per adres aangegeven welke specifieke bedrijfsfunctie is toegestaan.

Bestaande horeca en detailhandelfuncties hebben respectievelijk de bestemming 'Horeca' en de bestemming 'Detailhandel' gekregen. De specifieke vormen van horeca en detailhandel zijn per bedrijf specifiek vastgelegd.

De aard, het gebruik en de omvang van de bebouwing bij deze functies is dermate verschillend dat deze voorzieningen specifiek per adres in het plan zijn geregeld door middel van een tabel in de regels. De regeling uit de geldende bestemmingsplannen voor het buitengebied zijn bij de vertaling naar de regels en de verbeelding als uitgangspunt gehanteerd.

Bedrijven hebben een bestemmingsvlak en een bouwvlak gekregen en een bebouwingspercentage. Dit percentage is als volgt bepaald, afhankelijk van het type bedrijf:

- maximaal 25% van de bestaande bebouwingsoppervlakte voor bestaande agrarisch-technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven;
- maximaal 15 % van de bestaande bebouwingsoppervlakte voor bestaande andere, niet aan het buitengebied gebonden bedrijven.

5.10

Recreatie en sport

De bestaande verblijfs- en dagrecreatieterreinen zijn ondergebracht in de bestemming 'Recreatie - Verblijfsrecreatie' respectievelijk 'Recreatie - Dagrecreatie'. Voor de bestemming verblijfsrecreatie betreft het onder andere een groepsaccommodatie, kampeerboerderijen en een kampeerterrein. Voor de bestemming 'Dagrecreatie' betreft het onder andere dagrecreatieterreinen.

Vrijliggende recreatiewoningen hebben de bestemming 'Recreatie - Recreatiewoning' gekregen. Tenslotte is voor de volkstuinen een bestemming 'Recreatie - Volkstuin' opgenomen.

De regeling voor sportfuncties is vergelijkbaar met de regeling voor bedrijven, maatschappelijke voorzieningen e.d. Dat wil zeggen dat de aard, het gebruik en de omvang van de bebouwing bij deze functies zich dermate onderscheid van elkaar dat deze voorzieningen specifiek in de regels zijn geregeld.

De in het plangebied voorkomende maneges zijn als specifieke vorm vastgelegd in de bestemming 'Sport - Manege'. Gebouwen zijn toegestaan in het aangegeven bouwvlak.

5.11

Verkeer

De in het gebied aanwezige stroom- en gebiedsontsluitingswegen zijn bestemd tot 'Verkeer - Wegverkeer'. De snelweg is vastgelegd in een specifieke bestemming 'Verkeer - Snelweg'. Afzonderlijke parkeerterreinen zijn apart bestemd als 'Verkeer - Parkeerterrein'. Paden voor (recreatieve) langzaamverkeersroutes, ruiterspaden en dergelijke zijn als doeleind binnen de diverse bestemmingen opgenomen.

5.12

Archeologie en cultuurhistorie

Voor archeologisch waardevolle gebieden zijn in het bestemmingsplan dubbelbestemmingen opgenomen.

In de bestemmingen is aangegeven in welk geval er archeologisch onderzoek moet plaatsvinden voorafgaand aan een ontwikkeling.

Met name rondom de cultuurhistorisch waardevolle vesting Heusden zijn regelingen opgenomen ter bescherming daarvan, zoals 'Waarde - Beschermd stadsgezicht' en de gebiedsaanduiding 'schootsvelden'.

5.13

Kabels en leidingen

Voor de overige functies binnen het gebied zoals de water-, gas- en hoogspanningsleidingen zijn op de functies afstemde regelingen opgenomen.

5.14

Algemene regels

Het Bestemmingsplan Heusden Buitengebied bevat een aantal algemene regels, zoals een anti-dubbeltelregel, algemene bouwregels, algemene gebruiksregels en algemene ontheffingsregels. Enkele algemene regels zijn hierna kort ter verduidelijking en verklaring besproken.

Algemene aanduidingsregels

Voor bepaalde gronden gelden een of meerdere gebiedsaanduidingen zoals in voorafgaande paragrafen is genoemd .

Algemene wijzigingsregels

Een aantal ontwikkelingen zijn niet concreet genoeg om bij recht te bestemmen. Voor deze locaties zijn wijzigingsbevoegdheden opgenomen met daaraan gekoppeld diverse voorwaarden.

Overgangs- en slotregels

Het plan kent tot slot een hoofdstuk met enkele overgangs- en slotregels. De regels regelen het overgangsrecht voor de bebouwing en het gebruik van de bebouwing in het plangebied. Uit oogpunt van behoorlijk bestuur dienen bestaande bebouwing en bestaand gebruik, welke afwijken van de in het bestemmingsplan opgenomen regels, te kunnen worden voortgezet (overgangsregels).

De slotbepaling geeft aan onder welke benaming de regels kunnen worden aangehaald. Overigens wordt voor beide regelingen verwezen naar de betreffende regels.

Uitvoerbaarheid

6

6.1

Handhaving

Bij het opstellen van een bestemmingsplan voor het buitengebied speelt handhaving een belangrijke rol. Een goed bestemmingsplan kenmerkt zich niet alleen door middel van een goede beheerslaag en ontwikkelingsmogelijkheden maar ook door middel van heldere regels en concreet gemeentelijk handhavingsbeleid.

Handhaving van bestaande regels is ook van steeds groter belang. Hierbij wordt de praktijk van gedogen steeds vaker omgezet naar minder regels met een betere handhaving. Om deze reden is het noodzakelijk de bestaande situatie in het plangebied goed te inventariseren. Deze gegevens zijn, naast de geldende rechten op grond van vigerende bestemmingsplannen een belangrijke onderlegger geweest voor het bestemmingsplan.

Het strikt handhaven van vergunningen, regels en procedures geeft duidelijkheid en maakt de samenleving veiliger. Het gedogen moet worden tegengegaan. Overbodige regels en onduidelijke regelgeving zijn daarom getracht zoveel mogelijk achterwege te laten.

6.2

Economische uitvoerbaarheid

Op 1 juli 2008 is de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) inwerking getreden met daarin opgenomen een afdeling omtrent grondexploitatie, afdeling 6.4. Het doel van deze afdeling is om de mogelijkheden voor gemeentebesturen om kosten te verhalen, eisen te stellen aan de inrichting, de kwaliteit of de realisatie van bouwlocaties te verbeteren. Dit brengt met zich mee dat de gemeente bij de vaststelling van het bestemmingsplan, een wijziging als bedoeld in artikel 3.6 lid 1 Wro, een projectbesluit of een beheersverordening kosten moet verhalen. Deze verplichting is vastgelegd in artikel 6.12 Wro.

Bouwplan

In artikel 6.12 Wro is bepaald dat een exploitatieplan vastgesteld dient te worden voor gronden waarvoor men voornemens is een bouwplan op te stellen. In artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening (hierna: Bro) is het bouwplan gedefinieerd. De nieuwbouw of uitbreiding van een woning of een hoofdgebouw zijn onder meer bouwplannen.

In het Bestemmingsplan Heusden Buitengebied worden dergelijke bouw mogelijkheden mogelijk gemaakt. De vraag rijst of voor deze bouw mogelijkheden een verplichting geldt om een exploitatieplan op te stellen of zijn de kosten anderszins verzekerd?

Nieuwe hoofdgebouwen

In het Bestemmingsplan Heusden Buitengebied worden mogelijkheden geboden om agrarische bouwvlakken te vergroten. Door het vergroten van deze bouwvlakken kunnen nieuwe hoofdgebouwen gerealiseerd worden. Gezien het voorgaande zijn ook hoofdgebouwen bouwplannen in de zin van artikel 6.2.1 Bro. In de Nota van toelichting bij het Besluit ruimtelijke ordening wordt gesteld dat de eerste bouwaanvraag, die tot gevolg heeft dat het perceel in gebruik wordt genomen, wordt aangemerkt als de aanvraag voor een hoofdgebouw. Dat er in een later stadium op hetzelfde perceel nog een gebouw wordt gebouwd dat zal fungeren als hoofdgebouw doet niet ter zake. De exploitatiebijdrage voor het kostenverhaal dient te worden verbonden aan de eerste bouwaanvraag, dus als het agrarisch bouwperceel in gebruik wordt genomen. Dit heeft tot gevolg dat voor bouw mogelijkheden die ontstaan doordat bouwpercelen vergroot worden geen kostenverhaal nodig is. Er worden immers geen nieuwe bouwpercelen gerealiseerd. Deze gebouwen zijn niet aan te merken als hoofdgebouwen in de zin van artikel 6.2.1 Bro.

Voor overige ontwikkelingen die niet vallen onder bovengenoemde categorie worden overeenkomsten gesloten waarmee het kostenverhaal wordt afgedekt. Met alle initiatiefnemers worden overeenkomsten gesloten waarmee de benodigde kwaliteitsverbetering overeenkomstig artikel 2.2 van de Verordening ruimte 2011 provincie Noord-Brabant wordt vastgelegd.

Overige ontwikkelingen

Overige ontwikkelingen die zich voordoen in het plangebied zullen uitsluitend onder de wijzigingsbevoegdheden vallen. Uit het voorgaande blijkt dat bij de vaststelling van het bestemmingsplan nog niet hoeft vast te staan dat deze kosten worden verhaald. Bij de toepassing van de wijzigingsbevoegdheden zal eerst worden bezien of er een kostenverhaalovereenkomst kan worden gesloten. In het uiterste geval kan worden overwogen om bij wijzigingsbevoegdheden een exploitatieplan vast te stellen.

Conclusie

Voor het Bestemmingsplan Heusden Buitengebied is het niet nodig om een exploitatieplan op te stellen. De te verhalen kosten zijn anderszins verzekerd of de bouw mogelijkheden zijn niet aan te merken als een bouwplan in de zin van artikel 6.2.1 Bro.

6.3

Planschade

Bij het opstellen van het bestemmingsplan zijn de risico's op planschade voorafgaand ingeschat. Als een belanghebbende door het nieuwe bestemmingsplan schade lijdt of zal lijden, kan hij bij de gemeente 'planschade' claimen.

Het voorliggende bestemmingsplan is hoofdzakelijk een conserverend plan, waarin de bestaande rechten zoveel mogelijk zijn gerespecteerd. Daarnaast worden er vrijwel geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Er is dan ook geen planschade te verwachten als gevolg van dit bestemmingsplan.

Bij iedere nieuwe aanvraag wordt gezien of er planschade mogelijk is. Indien dit het geval kan zijn zal met de belanghebbende aanvrager een overeenkomst worden gesloten zoals bedoeld in artikel 6.4a van de Wro. Daarmee kan worden voorkomen dat de gemeenschap voor de planschadekosten moet opdraaien die gemaakt worden in het belang van de aanvrager.

6.4

Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het voorontwerp bestemmingsplan heeft vanaf 9 juni 2011 gedurende 4 weken ter inzage gelegen conform de gemeentelijke inspraakverordening. Tevens is in het kader van het bestuurlijk overleg ex artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke onderneming het bestemmingsplan toegezonden aan een aantal instanties, waaronder de provincie Noord-Brabant en het waterschap. Voor de reacties en beantwoording wordt verwezen naar de separate bijlagen.

Het ontwerp bestemmingsplan heeft vanaf 1 juni gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Voor de reacties en beantwoording wordt verwezen naar de separate bijlagen.

B i j l a g e n

Bijlage 1

Reactie op advies Commissie m.e.r. over planMER buitengebied Heusden

Betreft:	Reactie op advies Commissie m.e.r. over planMER buitengebied Heusden
Datum:	22 oktober 2012
Projectnr.:	099.00.01.22.02.00

Op 13 september 2012 heeft de Commissie m.e.r. haar toetsingsadvies uitgebracht over het planMER behorende bij het Bestemmingsplan Heusden Buitengebied (rapportnummer 2690-18). In deze notitie wordt beknopt ingegaan op de wijze waarop de gemeente met het toetsingsadvies is omgegaan door eerst de opmerkingen van de Commissie te vermelden en vervolgens een gemeentelijke reactie weer te geven.

Algemeen

Het MER is goed leesbaar en voorzien van duidelijk kaartmateriaal. Het geeft een uitgebreide planologische beschrijving van het gebied, brengt de huidige situatie in beeld en biedt inzicht in de milieueffecten van de beschreven alternatieven/scenario's.

De Commissie constateert echter dat in het MER informatie ontbreekt die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan Heusden buitengebied.

Reactie gemeente

De gemeente Heusden stelt de waarderende woorden van de commissie over de leesbaarheid en de duidelijkheid van het MER op prijs. Ten aanzien van de door de Commissie m.e.r. geconstateerde omissies, en de gevolgen die deze constatering hebben gehad voor het MER en het bestemmingsplan, verwijst ons college naar de reactie op desbetreffende onderdelen van het MER.

Worst case

Het MER geeft geen inzicht in de effecten van een worst-case alternatief waarbij het totaal aan ontwikkelingen gerealiseerd wordt, dat met het bestemmingsplan mogelijk gemaakt wordt.

In het MER ontbreekt als gevolg hiervan een beschrijving van effecten van hetgeen het bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt op onder andere natuur, door depositie van verzurende/vermestende stoffen op de Natura 2000-gebieden.

De effectbeschrijving van hetgeen het bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt (dus de theoretische worst-case) is noodzakelijk om de opgave of het probleem inzichtelijk te maken en zodoende inzicht te geven in de zwaarte van de maatregelen die getroffen moeten worden om het probleem op te lossen of de effecten tegen te gaan. De beschrijving van de gecumuleerde effecten van het bestemmingsplan is essentieel om aan te tonen dat de ontwikkelingen die met het bestemmingsplan mogelijk maken passen binnen wettelijke normen en randvoorwaarden en binnen de visie en ambities van de gemeente.

Reactie gemeente

Het MER is aangevuld met een beschrijving en berekening van de milieueffecten voor natuur en ammoniakdepositie van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan. Uit het ontwerp-MER bleek al dat de andere milieuaspecten niet tot knelpunten zullen leiden. Daarom is voor deze worst case beschrijving beperkt tot het aspect natuur en ammoniakdepositie.

Passende beoordeling

Het MER gaat onvoldoende in op de ecologische gevolgen van een toenemende ammoniakdepositie op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. De Commissie adviseert de gevolgen van het bestemmingsplan op de afzonderlijke instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000 gebieden alsnog voor het besluit over het (ontwerp) bestemmingsplan te beschrijven.

Reactie gemeente

De Passende beoordeling is aangevuld, waarbij specifiek is ingegaan op de afzonderlijke instandhoudingsdoelstellingen en de effecten daarop. De effecten zijn mede bepaald aan de hand van de nieuwe depositieberekening op basis van het theoretische worst case alternatief.

Effect op beschermde soorten

Het MER geeft geen inzicht in welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het studiegebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt. Mogelijke effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan op beschermde soorten blijven als gevolg hiervan buiten beeld. Het MER maakt hierdoor niet inzichtelijk in hoeverre de Flora- en faunawet de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in de weg staat. Het MER geeft ook geen inzicht in mogelijk positieve effecten op beschermde soorten door bijvoorbeeld de verbetering/versterking van landschappelijke waarden.

De Commissie adviseert voor het besluit over het bestemmingsplan aannemelijk te maken dat eventuele gevolgen voor beschermde soorten volgens wet- en regelgeving toelaatbaar zijn.

Reactie gemeente

In paragraaf 5.3.2 van het ontwerp-planMER was al een beschrijving opgenomen van de aanwezigheid van beschermde soorten op basis van de Flora- en faunawet. In de effectbeschrijving was op dit onderdeel echter nog niet ingegaan. Op dit onderdeel is het planMER aangevuld (paragraaf 8.1.2).

Alternatieven en mitigerende maatregelen

Uit het MER blijkt dat reeds in de huidige situatie een overbelaste situatie voor stikstofdepositie bestaat. Alle bekeken scenario's en alternatieven leiden tot een toename van stikstofdepositie, bovenop de bestaande overbelasting, waardoor aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden in en rond het plangebied niet uitgesloten kan worden. Het MER beschrijft geen alternatief waarbij met behulp van maatregelen deze aantasting wel kan worden uitgesloten. In de planregels is bij verschillende bepalingen die nieuwe ontwikkelingen mogelijk maken als randvoorwaarde opgenomen dat stikstofdepositie bij uitbreiding van veehouderijen niet (significant) toe mag nemen.

Tijdens een bezoek van de Commissie in het buitengebied van de gemeente Heusden heeft de gemeente aangegeven dat zij de planregels zo zal opstellen dat uitbreiding van veehouderijen niet is toegestaan als deze leidt tot een toename van stikstofdepositie op de daarvoor gevoelige instandhoudingsdoelstellingen in Natura 2000-gebieden. Als dat in de planregels vastgelegd wordt dan moet in de Passende beoordeling en het MER aannemelijk gemaakt worden dat de maatregelen die de 'een stand still' van stikstofdepositie moeten bewerkstelligen reëel en effectief zijn.

Reactie gemeente

Mede op basis van deze reactie van de Commissie zijn de planregels voor de bouw van veestallen aangescherpt. Bouw van veestallen is alleen bij recht toegestaan indien dit niet leidt tot een toename van de ammoniakemissie van het bedrijf. Als er geen sprake is van toename van de emissie, zal er ook geen sprake zijn van toename van depositie. De op dit moment toegestane emissie per bedrijf is vastgelegd in het Bestand Veehouderijbedrijven (Web-bvb): <https://bvb.brabant.nl/> Op de betreffende website kan een peildatum worden ingegeven, waardoor de vergunde ammoniakemissie ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan eenvoudig kan worden terug gevonden. Hierdoor ontstaan er geen problemen bij de plantoetsing over de vraag of er sprake is van toename van de emissie.

Indien er wel sprake is van een toename van de emissie kan gebruik worden gemaakt van een opgenomen afwijkingsbevoegdheid. Daarvan kan alleen gebruik gemaakt worden indien aangetoond wordt dat er geen sprake is van toename van ammoniakdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden, danwel wordt aangetoond dat het Natura 2000-gebied niet gevoelig is voor verzuring waardoor er geen negatieve effecten zijn voor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied.

In praktische zin betekent het dat medewerking kan worden verleend aan de afwijkingsbevoegdheid, indien een initiatiefnemer kan aantonen dat de bouw van de stallen past in de provinciale Verordening stikstof en Natura 2000, c.q. er voldoende depositieruimte in de provinciale depositiebank aanwezig is om te kunnen salderen, waardoor er per saldo geen sprake is van toename van de depositie.

In de praktijk kan dit in één aanvraag voor een omgevingsvergunning worden afgehandeld. Immers: bij het aanvragen van een omgevingsvergunning voor uitbreiding van een veehouderij vindt afstemming plaats met de provincie inzake de benodigde vergunning op grond van de Nb-wet 1998. Met de komst van de Wabo haken vergunningen in het kader van de Nb-wet 1998 aan bij de omgevingsvergunning. De provincie verstrekt dan niet langer een Nb-wet vergunning, maar een verklaring van geen bedenkingen (vvgb). Ofwel: in geval er samenloop is met een Wabo-activiteit, gaat de natuurbeschermingsvergunning op in de omgevingsvergunning. B&W zijn het bevoegde gezag en GS geven een verklaring van geen bedenkingen af.

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning voor het bouwen van stallen voor een veehouderij is langs de weg van het aanhaken dus afstemming met de Nb-wet 1998 gegarandeerd. De omgevingsvergunning voor het bouwen van veestallen kan pas worden verleend als de provincie een verklaring van geen bedenkingen heeft afgegeven. Dat zal de provincie pas doen als duidelijk is dat de omgevingsvergunning past binnen de regels van de Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant.

Daarnaast is in de wijzigingsbevoegdheden voor vergroting van agrarische bedrijven een specifieke regeling opgenomen. Immers op grond van de jurisprudentie moet bij het vaststellen van een wij-

zigingsplan zeker gesteld zijn dat er geen sprake is van (negatieve) effecten in Natura2000-gebieden.

In de praktijk betekent dit dat als de wijziging geen toename van de ammoniakemissie met zich meebrengt, de wijzigingsbevoegdheid toegepast kan worden. Voor de situaties dat er wel sprake is van toename van emissie zal aangetoond moeten worden dat er (per saldo) geen sprake is van negatieve effecten in Natura 2000-gebieden. Natuurlijk moet ook aan de andere criteria bij de wijzigingsbevoegdheid worden voldaan.

Met deze juridische regeling is zeker gesteld dat het plan geen negatieve effecten zal hebben in omliggende Natura 2000-gebieden.

Daarnaast wordt nog het volgende opgemerkt.

De gemeente acht het niet wenselijk dat er een alternatief wordt uitgewerkt waarbij bijvoorbeeld een nadere zonering wordt aangebracht of de bouwvlakken worden verkleind. Dit wordt enerzijds ingegeven doordat het wenselijk is om de bouwmogelijkheden voor agrarische bedrijven in het bestemmingsplan te handhaven. Immers de bouwmogelijkheden zijn niet alleen bedoeld voor vee-stallen, maar ook voor andere bouwwerken, zoals werktuigbergingen of sleufsilos.

Daarnaast is op voorhand niet aan te geven welke bedrijven gebruik maken van de ontwikkelingsmogelijkheden. Het is niet mogelijk om op voorhand hiervoor al keuzes te maken. Of een bepaalde ontwikkeling met vee aanvaardbaar is, is afhankelijk van veel factoren, zoals de locatie ten opzichte van Natura 2000-gebieden, de aard van de bedrijfsvoering, de toe te passen stalsystemen, toepassing van luchtwassers e.d. Juist bij de individuele beoordeling in het kader van een omgevingsvergunning is dit veel beter te beoordelen.

In het planMER is gewerkt met gemiddelde modelbedrijven om de effecten te bepalen. In specifieke gevallen zal er sprake zijn van een afwijking van het modelbedrijf, waardoor de effecten anders kunnen zijn. Ook dit pleit nadrukkelijk om een beoordeling van de effecten per geval te laten plaatsvinden in het kader van de omgevingsvergunning.

Gelet op het bovenstaande is de opgenomen maatregel uiterst effectief omdat per geval precies kan worden beoordeeld of er sprake is van een toename van de ammoniakdepositie. Als er per geval geen sprake is van een toename zal daarvan ook geen sprake kunnen zijn in cumulatieve zin. Het is dan ook gewenst om de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderijen in brede zin te handhaven in het bestemmingsplan, maar wel op de door de gemeente gekozen wijze te toetsen op het effect op de ammoniakdepositie in Natura 2000-gebieden.

De verwachting van de gemeente Heusden is dat de provinciale verordening stikstof voldoende ontwikkelingsruimte biedt voor de agrarische bedrijven, terwijl tegelijkertijd de stikstofdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden niet zal toenemen. Hiervoor kunnen de volgende argumenten worden benoemd:

- Bij de bouw van nieuwe stallen moet gebruik worden gemaakt van de best beschikbare technieken om de stikstofemissie vanuit de stal te beperken.
- Door sloop van oude stallen (met een relatieve grote ammoniakuitstoot) en vervanging door stallen conform de best beschikbare technieken om de stikstofemissie vanuit de stal te beperken is het goed mogelijk om het aantal dieren op een agrarisch bedrijf te laten groeien zonder dat dit leidt tot een toename van de ammoniakdepositie in omliggende Natura2000-gebieden.
- Indien er sprake is van toename van de stikstofemissie zijn er naar verwachting voldoende mogelijkheden om te salderen met stoppende agrarische bedrijven. In paragraaf 5.1.1 van dit planMER is een analyse opgenomen van de ontwikkeling van het aantal bedrijven en het aantal

dieren in de afgelopen jaren. Hieruit blijkt dat in de afgelopen jaren het aantal agrarische bedrijven met 33% is afgenomen. Er is geen reden om te veronderstellen dat deze afname van het aantal bedrijven in de komende jaren zal veranderen. Ook blijkt uit deze analyse dat de aantallen dieren in de gemeente in de afgelopen jaren zijn afgenomen (met uitzondering van kippen). De verwachting voor de komende jaren is op basis van deze trendanalyse daarom eerder een afname van het aantal dieren of een gelijkblijvend aantal dieren.

In afwijking van de trend zou het aantal melkkoeien nog kunnen toenemen door de verwachte verdwijning van de melkquota. Uit de resultaten van het door Silvis⁴ uitgevoerde onderzoek naar onder andere de ontwikkelingen van de agrarische bedrijfstak in de periode tot 2020 blijkt dat door het verdwijnen van de melkquota en de sterke plaats van de Nederlandse melk-rundveehouderij op de markt de melkproductie met 16% zal toenemen. Ook blijkt dat door de toename van de melkproductie per stuk melkrundvee het aantal stuks melkrundvee bij een toename van de melkproductie van 16%, met 2% zal toenemen.

- Het meest realistisch is dus de verwachting dat de toename van het aantal dieren bij een veehouderij gepaard zal gaan met het gelijktijdig afnemen van het aantal dieren bij een andere veehouderij.
- De gemeente zal de ontwikkeling van de veestapel in de gemeente monitoren, alsmede de daaraan verbonden milieueffecten. Dit gebeurt aan de hand van het milieuvergunningenbestand, wijzigingsplannen en postzegelbestemmingsplannen. Op basis hiervan kan de gemeente zo nodig tijdig het beleid bijsturen en planologische ingrepen uitvoeren.
- Gelet op de potentiële salderingsmogelijkheden is het van belang dat gestopte bedrijven zo snel mogelijk hun milieuvergunning intrekken. De gemeente zal hiertoe een actief intrekking-beleid voeren.

⁴ Silvis, H.J. e.a. (2009). *De agrarische sector in Nederland naar 2020: Perspectieven en onzekerheden*. Rapport 2009-021. LEI Wageningen UR, Den Haag, 2009.

Bestemmingsplan buitengebied & MER gemeente Heusden

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

13 september 2012 / rapportnummer 2690-18

1. Oordeel over het MER

De gemeente Heusden wil haar bestemmingsplan buitengebied herzien. Vanwege de nabijheid van Natura 2000-gebieden en omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten is een milieueffectrapport opgesteld. Bevoegd gezag in deze procedure is de gemeenteraad van Heusden.

Het MER is goed leesbaar en voorzien van duidelijk kaartmateriaal. Het geeft een uitgebreide planologische beschrijving van het gebied, brengt de huidige situatie in beeld en biedt inzicht in de milieueffecten van de beschreven alternatieven/scenario's.

De Commissie¹ constateert echter dat in het MER informatie ontbreekt die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan buitengebied Heusden:

- Het MER geeft geen inzicht in de effecten van een worst-case alternatief waarbij het totaal aan ontwikkelingen gerealiseerd wordt, dat met het bestemmingsplan mogelijk gemaakt wordt.
- Het MER gaat onvoldoende in op de ecologische gevolgen van een toenemende ammoniakdepositie op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Ook ontbreekt in MER een overzicht van de gevolgen voor beschermde soorten.
- Uit het MER blijkt dat reeds in de huidige situatie een overbelaste situatie voor stikstofdepositie bestaat. Alle bekeken scenario's en alternatieven leiden tot een toename van stikstofdepositie, bovenop de bestaande overbelasting, waardoor aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden in en rond het plangebied niet uitgesloten kan worden. Het MER beschrijft geen alternatief waarbij met behulp van maatregelen deze aantasting wel kan worden uitgesloten. In de planregels is bij verschillende bepalingen die nieuwe ontwikkelingen mogelijk maken als randvoorwaarde opgenomen dat stikstofdepositie bij uitbreiding van veehouderijen niet (significant) toe mag nemen. Het MER maakt echter niet aannemelijk of dat mogelijk is. Het MER geeft geen inzicht op welke wijze een dergelijke 'stand still' van stikstofdepositie bereikt kan worden.

De Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen voordat het besluit over het bestemmingsplan wordt genomen.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht. In hoofdstuk 3 wordt een aanbeveling gedaan voor het vervolgtraject.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Maximaal mogelijke effecten van het voornemen

Uit de planregels van het voorliggende ontwerpbestemmingsplan blijkt dat het totaal aan ontwikkelingen dat met het ontwerp-bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt groter is dan de alternatieven waarmee in het MER gerekend is. In het plan-MER is (ook in het alternatief Intensivering en schaalvergroting) uitgegaan van groei op een beperkter aantal (intensieve) veehouderijlocaties dan in het bestemmingsplan is aangegeven. In het plan-MER is bovendien geen rekening gehouden met de cumulatieve effecten wanneer alle volgende planregels maximaal toegepast zouden worden:

- de afwijkingsbevoegdheid die uitbreiding van intensieve veehouderijen van 10% tot maximaal 1,5 ha mogelijk maakt in verband met eisen voor dierenwelzijn;
- de wijzigingsbevoegdheid die de vergroting van het bouwvlak van grondgebonden bedrijven tot maximaal 2,5 ha mogelijk maakt;
- de wijzigingsbevoegdheid die de vergroting van het bouwvlak van intensieve veehouderijen tot maximaal 1,5 ha mogelijk maakt;
- de wijzigingsbevoegdheid die de vergroting van het bouwvlak voor glastuinbouw tot maximaal 3 hectare mogelijk maakt;
- de wijzigingsbevoegdheid die nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven mogelijk maakt;
- de uitbreidingsmogelijkheden van (niet agrarische) bedrijven.

In het MER ontbreekt als gevolg hiervan een beschrijving van effecten van hetgeen het bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt op onder andere natuur, door depositie van verzuurende/vermestende stoffen op de Natura 2000-gebieden. In het MER is van de beschrijving van een dergelijke theoretische worst-case² afgezien omdat er sprake is van een al overbelaste situatie waardoor het doorrekenen van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan niet tot andere conclusies zou leiden dan het *realistische alternatief* of het *alternatief Intensivering en schaalvergroting*.

De effectbeschrijving van hetgeen het bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt (dus de theoretische worst-case) is noodzakelijk om de opgave of het probleem inzichtelijk te maken en zodoende inzicht te geven in de zwaarte van de maatregelen die getroffen moeten worden om het probleem op te lossen of de effecten tegen te gaan. De beschrijving van de gecumuleerde effecten van het bestemmingsplan is essentieel om aan te tonen dat de ontwikkelingen die met het bestemmingsplan mogelijk maken passen binnen wettelijke normen en randvoorwaarden en binnen de visie en ambities van de gemeente.

Dit betekent dat het voorliggende MER niet ter onderbouwing van het bestemmingsplan kan dienen, tenzij aannemelijk gemaakt kan worden dat de uitbreidingen die met de planregels mogelijk gemaakt worden niet zullen leiden tot een toename van stikstofdepositie. In paragraaf 2.3 van dit advies geeft de Commissie daar aanbevelingen voor.

² De maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan zonder beperking in de groei van de veestapel.

2.2 Passende beoordeling

In het MER is de toename in stikstofdepositie beschreven en in kaart gebracht voor de huidige situatie, het realistisch alternatief en het alternatief intensivering en schaalvergroting. In de Passende Beoordeling ontbreekt echter nog een beoordeling van de effecten van het bestemmingsplan (maximale gevolgen, zie paragraaf 2.1) op de afzonderlijke instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000 gebieden *Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek, Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen, Langstraat, Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem*. Het gaat daarbij om een beschrijving per gebied van de:

- de kritische depositiewaarden van alle gevoelige habitattypen voor stikstof;
- de achtergrondconcentratie van verzurende en vermestende stoffen;
- de deposities die optreden op de verschillende gebieden (en indien relevant de locaties van gevoelige habitattypen in de gebieden) als de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan zouden worden gebruikt;
- de gevolgen van de vermestende en verzurende deposities voor de natuur en de gevolgen die deze depositie heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen.

Daarnaast adviseert de Commissie om de volgende elementen te betrekken bij de beschrijving van de gevolgen van het bestemmingsplan voor de instandhoudingsdoelen:

1. Het gegeven dat een gemiddelde afname per habitatype binnen een Natura 2000-gebied kan betekenen dat desondanks de stikstofdepositie op een specifieke locatie van dat habitatype kan toenemen.
2. De termijn waarop een daling van de depositie noodzakelijk is om de instandhoudingsdoelstellingen niet verder in gevaar te brengen en de invloed van de activiteiten in het bestemmingsplan op deze termijn.

Deze informatie is noodzakelijk voor de ontwikkeling van een alternatief waarbij aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden in en rond het plangebied uitgesloten kan worden (zie paragraaf 2.3).

De Commissie adviseert de gevolgen van het bestemmingsplan op de afzonderlijke instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000 gebieden alsnog voor het besluit over het (ontwerp)bestemmingsplan te beschrijven.

2.3 Alternatieven en mitigerende maatregelen

Uit het MER blijkt dat reeds in de huidige situatie een overbelaste situatie voor stikstofdepositie bestaat. Daarnaast komt naar voren dat alle bekeken scenario's en alternatieven leiden tot een toename van stikstofdepositie, bovenop de bestaande overbelasting, waardoor aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden in en rond het plangebied niet uitgesloten kan worden.

In het MER is desondanks aangegeven dat toename van stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden wordt uitgesloten doordat de provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000-gebieden 'garandeert dat er geen significant negatieve effecten zullen ontstaan'. Dit geeft

echter onvoldoende onderbouwing dat er op planniveau niet zonder meer aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden wordt uitgesloten.³ Het MER dient in dat geval dat aannemelijk te maken dat er maatregelen zijn waarmee aantasting kan worden voorkomen. Dit betekent dat het MER geen uitvoerbaar alternatief met eventuele mitigerende maatregelen beschrijft waarmee aantasting van natuurlijke kenmerken en waarden van Natura 2000-gebieden kan worden uitgesloten.

In het MER wordt verwezen naar de Programmatische Aanpak Stikstofdepositie (PAS). Daarbij wordt aangegeven dat de maatregelen uit de PAS zullen bijdragen aan het voorkomen van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. De Commissie adviseert nog niet op de maatregelen in de PAS te anticiperen omdat die nog in ontwikkeling is.

Tijdens een bezoek van de Commissie in het buitengebied van de gemeente Heusden heeft de gemeente aangegeven dat zij de planregels zo zal opstellen dat uitbreiding van veehouderijen niet is toegestaan als deze leidt tot een toename van stikstofdepositie op de daarvoor gevoelige instandhoudingsdoelstellingen in Natura 2000-gebieden. Als dat in de planregels vastgelegd wordt dan moet in de Passende beoordeling en het MER aannemelijk gemaakt worden dat de maatregelen die de 'een stand still' van stikstofdepositie moeten bewerkstelligen reëel en effectief zijn.

Een planvoorwaarde gericht op 'stand still' voor stikstofdepositie beoogt dat de depositie niet toeneemt ten opzichte van de huidige situatie. Deze planvoorwaarde betekent echter ook dat er door het bestemmingsplan geen zodanige toename van stikstofdepositie mag optreden ten opzichte van een autonome daling van de (achtergrond)depositie, dat daarmee het halen van instandhoudingsdoelen wordt bemoeilijkt.⁴

De Commissie adviseert om de mogelijkheden te onderzoeken voor een alternatief waarbij gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden wel zijn uit te sluiten.

Door bijvoorbeeld, te kijken of er sprake is van 'piekbelasters' nabij Natura 2000-gebieden en binnen de gemeente te salderen tussen stoppers en groeiers kan nader worden onderzocht aan welke 'knoppen' de gemeente kan draaien om te komen tot een uitvoerbaar alternatief.

³ Volgens artikel 19j, eerste lid van de Natuurbeschermingswet 1998, dient het bevoegd gezag bij het besluit tot vaststelling van het plan rekening te houden met de gevolgen die het plan kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Het besluit kan pas worden genomen als aan alle voorwaarden van artikel 19g en 19h is voldaan. Dat betekent dat, wanneer aantasting van natuurlijke kenmerken niet valt uit te sluiten, de ADC-toets doorlopen dient te worden.

⁴ Eventuele milieuruimte die vrijkomt door de autonome afname van de achtergronddepositie van stikstof op Natura 2000-gebieden kan daarbij niet zondermeer ingezet worden als milieugebruiksruimte voor activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt. Het 'gebruiken' van de ruimte die vrijkomt door de autonome afname van de achtergronddepositie kan immers betekenen dat door het plan wel een toename te verwachten is en de opgave om de verbeter- en instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden te bereiken (met name de doelen gericht op vergroting oppervlakte en verbetering kwaliteit) groter wordt in vergelijking met de autonome ontwikkeling.

2.4 Effecten op beschermde soorten

Het MER geeft geen inzicht in welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het studiegebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt. Mogelijke effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan op beschermde soorten blijven als gevolg hiervan buiten beeld. Het MER maakt hierdoor niet inzichtelijk in hoeverre de Flora- en faunawet de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in de weg staat. Het MER geeft ook geen inzicht in mogelijk positieve effecten op beschermde soorten door bijvoorbeeld de verbetering/versterking van landschappelijke waarden.

Onderzoek naar effecten op beschermde soorten kan op basis van bestaande provinciale en landelijke inventarisaties en databanken.⁵ Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten en beschrijf welke mitigerende en/of compenserende maatregelen eventuele negatieve gevolgen kunnen beperken of voorkomen.

De Commissie adviseert voor het besluit over het bestemmingsplan aannemelijk te maken dat eventuele gevolgen voor beschermde soorten volgens wet- en regelgeving toelaatbaar zijn.

3. Aanbevelingen voor het vervolgproces

De opmerking in het verdere advies heeft geen betrekking op essentiële tekortkomingen. De Commissie hoopt met de onderstaande aanbeveling een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3.1 Effecten op landschappelijke waarden

In het ontwerp-bestemmingsplan worden werkzaamheden zoals “het verwijderen of rooien van bos-, natuur- en landschapselementen en ander opgaand houtgewas zonder agrarische productiefunctie” en “het verwijderen van perceelsindelingen, zoals tot uiting komend in greppels, sloten, steilrand en het verwijderen van paden of onverharde wegen, uitgezonderd de gronden ter plaatse van de ‘openheid’” verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning). Uitzonderingen betreffen normale onderhoud en/of gebruik en werkzaamheden die al in uitvoering zijn. In de Ontwikkelingsvisie buitengebied van de gemeente Heusden worden verschillende landschappelijke doelstellingen beschreven voor het behoud en mogelijk versterken van de landschappelijke kwaliteiten en de historische structuren.

⁵ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

In het MER wordt beschreven dat de herkenbaarheid van de slagenverkaveling onder druk staat maar dit gaat alleen uit van effecten van uitbreiding van erven. Het is onduidelijk of bovengenoemde werkzaamheden in combinatie met uitbreiding van erven in tegenstelling zijn met de landschappelijke doelstellingen uit de Ontwikkelingsvisie Buitengebied.

Indien bovengenoemde werkzaamheden mogelijk zouden kunnen leiden tot een achteruitgang van de herkenbaarheid van landschappen in het buitengebied van Heusden, dan adviseert de Commissie bij de toelichting van het besluit over het bestemmingsplan te beschrijven hoe de effecten hiervan op de landschappelijke waarden passen binnen de beleidskaders uit de Ontwikkelingsvisie. Indien nodig adviseert de Commissie tevens aan te geven hoe een eventuele achteruitgang van landschappelijke waarden tegen wordt gegaan.